

BARCELONA:
PER EDICIÓ
DUES PESSETES
CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENÍNSULA:
6 PTES. Trimestre
UNIO POSTAL:
12 PTES. Trimestre

Any XXIX. - Núm. 7, 393 - Dimarts, 2 de desembre de 1919

Edició del matí

Oficines i impremta: Escudellers, 13 bis. - Telèfon 1181

CAP D'ANY DE LA MORT DE D.ª Maria Llopart i Cendra de Casals

ocorreguda el dia 3 de desembre de 1918

(A. C. S.)

El seu vidu Lluís Casals, fills Frederic i Lluís, germana, germans polítics, oncles, nebots, cosins i parents tots i la raó social CASALS i SABATER, preguen als seus amics i coneguts un record en llurs oracions i que se serveixin assistir a l'Ofici i misses que en sufragi de la seva ànima se celebraran demà, dimecres, 3 de desembre, a les deu, a l'església de la Casa Provincial de Caritat, per la qual assistència els quedaran reconeguts.

EL DOL ES DONA PER DESPEDIT

L'Excm. i Illm. senyor Arquebisbe de Tarragona i Bisbes de Barcelona, Lleida, Girona i Seu d'Urgell, s'han dignat concedir 100.150 dies d'indulgència a tots els seus fidels diocesans per cada acte de pietat cristiana que practiquin en sufragi de l'ànima de la finada.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

D. Joan Andreu i Font

morí en la pau del Senyor el dia 3 del proppassat novembre
a la edat de 72 anys

havent rebut els Auxilis Espirituals

(A. C. S.)

Els seus afilgits cunyats don Joan Torrents i Giel i don Lluís Casacuberta i Gallifa, nebots, neboda política, cosins i parents tots, preguen als seus amics i coneguts que el recordin en llurs oracions i que se serveixin assistir als funerals que en bé de la seva ànima se celebraran demà, dimecres, dia 3 de desembre, a les deu, a l'església parroquial de Sant Pere de les Puel·les.

Totes les misses que se celebraran el mateix dia 3, a la parròquia de Santa Maria, de Manlleu, seran també en sufragi de l'ànima del difunt.

No es convida particularment

Els Excm. i Illms. Srs. Bisbes de Barcelona i Vich han concedit indulgències en la forma de costum.

**Important corporació
necessita secretari
que sigui home d'aceló i de cultura,
Ben retribuït**

Escriure a LA VEU DE CATALUNYA, núm. 45, indicant referències i càrrecs desmenyats. Reserva absoluta.

REVELATGE de pel·lícules, i plaques; ampliacions i còpies **CUYAS, S. en C.** - Portal de l'Angel, 11 i 13.

**ANTRACITES
OVOIDES**

per a calefaccions, salamandres i cuines a baixos preus. Bones qualitats. R. Ubach; Llauder, 3. - Telèf. 1790 A.

Banca Marsans

Societat Anònima

Valors, Cupons, Giros, Canvi, Viatges
(2, RAMBLA CANALETES, 2)

Negociem el cupó Deutes Interior, Exterior i Amortitzable 4 per 100, així com també els de les

Cèdules Argentines 6 per 100

venciment primer de gener de 1920

MOSAICS E F ESCOFET & C^{la}
Ronda Sant Pere 8

Dr. A. Presta Especialista. Orelles, Nas, Gorjal, Tuberculosi
Pelayo, 12, pral. Consulta: de 9 a 10 i de 3 a 5

EDITORIAL
CATALANA
S. A.

Per a quan s'és mare

Dr. P. NUBIOLA

Preu 2 Ptes.

ENCICLOPEDIA
CATALANA

La crisi del règim

PER A. ROVIRA I VIRGILI

Preu 1'50 Ptes.

Malalts de l'estómac!

El vostre únic remei és el **GASTRÓFILO** del Dr. GREUS. Curació ràpida
de totes les malalties de l'Estómac i Intestins
50 anys d'èxits creixents

GRANS MAGATZEMS EL SIGLO

FINS AL 6 DE DE-
SEMBRE VENDA
DE

**GÈNERES DE PUNT
CALÇAT - ESTAM-
PATS I TEIXITS
A PREUS SUMAMENT REDUITS**

ALTA NOVELTAT

EN VESTITS - ABRICS - BRUSES
BATES - FALDILLES - REPAJOS
CAPELLS - COLLS PELL - GUANTS
BUPANDES - DAVANTALS, ETC.

EXTENS ASSORTIT

en FLASSADES DE LLANA I COTÓ
COLXES, CATIFES, CORTINATGES

Estufes, Calorífers, Brasers

ESTOMAC!

Per graves, antigues i rebels que
siguin vostres afeccions del

Estómac i intestins

desapareixeran per sempre usant els

Comprimits ESCOBAR LOPEZ

(Demande en Farmàcies
i Centres d'Especcifics)

Notícies

**OBSERVATORI METEOROLÒGIC
DE LA UNIVERSITAT.** — Direcció:
R. Alcobé. — Dia 1 de desembre de 1919.
— Hores d'observació: A les vuit del
matí i a les quatre de la tarda. — Barò-
metre a 0° i al nivell del mar:
768.29; 768.98. — Temperatura a l'om-
bra: 11.0; 15.0. — Direcció del vent:
SO. — Humitat relativa: 72; 90. Estat
del cel: Seré. — Núvols classe:
C. — Quantitat: 0.1.
En les 25 hores. — Temperatures:
Màxima: Sol, 23.0. Ombra, 17.6. —
Mínima: Ombra, 5.5; reflector, 3.2.
— Velocitat del vent: 140 k. — Aigua
evaporada en mil·límetres, 5.08. —
Pluja en mil·límetres: 0.00. — Obser-
vacions particulars: No cap.

— Fosfo-Glíc-Kola-Lectinat cura
insomni. B. Doménech, Ro-
da Sant Pau, 71.

Observatori del Montserrat. — Regis-
tre Meteorològic de l'Estació del Mo-
ntserrat.

Dia 29 novembre. — Baròmetre 0° a
les quatre de la tarda, 639.1; tempera-
tura màxima a l'ombra, 9.04; humitat
relativa (percentatge), 89; tensió del
vapor d'aigua, 7.0; nebulositat (de 0 a
10), 10; direcció del vent, SO.; pressió
atmosfèrica mitja del dia, 680.8; humitat
relativa id. de id., 70.5; tensió id. de id.,
5.3; temperatura id. de id., 5.2; pluja
en mm. i en 24 h., 40.0; evaporació
en id., 0.9; quilòmetres recorreguts pel
vent en id., 810; màxima de radiació

solar, 11.0; radiòmetre vaporizador,
00.0.

Dia 30. — Barò. 0° a les 8 hores,
692.7; temperatura mínima a l'ombra,
2.6; mínima a 0.10 m. de terra, 2.0;
mínima a terra, 2.0; humitat relativa
(percentatge), 83; tensió del vapor d'ai-
gua, 5.5; direcció del vent, N.; ne-
bulositat (de 0 a 10), 4.

NOTA. — Pluja tot el dia i forte tem-
pestat a la vesprada.

El director, D. Caballé.

Vatelles PORCELLANA
J. Llorens, Rbla. Flor, 30.

La secció d'Enginyeria del Cen-
tre Excursionista de Catalunya fa pre-
sent que demà dimarts, dia 3, aca-
ba el termini d'inscripció per a l'ex-
cursió que té projectada per als dies
6, 7 i 8, per la comarca del Ber-
gès.

— Les ampolles de l'aigua mi-
neral natural.

Vichy Català

porten tots els distintius amb el
nom de la Societat Anònima Vi-
chy Català.

Han celebrat una reunió els funcio-
naris de la Delegació d'Hisenda de
la província de Barcelona coin-
cidint els reunits al final en la reser-
va absoluta sobre de lo tractat en la
reunió, si bé es deia que el tribunal
d'honor designat per a jutjar un ofi-
cial de la Delegació per lo succés
amb un auxiliar de la mateixa ofi-
cina, ha coincidit en el seu fall amb
el del tribunal d'honor que jutja l'es-
mentat auxiliar.

En conseqüència, l'esmentat oficial
d'Hisenda ha presentat també la di-
missió del càrrec.

— LAMPARA «Z» ARGON 25, 32, 50
bugies. Tipus MIG WATIO Plaça de
Catalunya, 9.

Dijous vinent el cos d'artilleria ce-
lebrarà la festa de la seva patrona
Santa Bàrbara amb una missa a l'es-
glésia de Nostra Dona de Pompeia, la
qual començarà a les onze del matí.
Es donarà a les tropes un ranxo
extraordinari, i als quarts se cele-
braran algunes festes.

A l'endemà al citat temple es resarà
una missa en sufragi de les ànimes
dels artillers morts.

Al dipòsit de cavalls sementals de
Hospitalet de Llobregat les festes co-

mençaran demà, celebrant-se el di-
jous una missa major al temple de
la vila.

— En moltes nacions, la quarta
part dels nens que moren de l'edat
d'un dia fins als quatre anys, es cau-
sada per la diarrea, i el restant de les
defuncions per totes les altres malat-
lies juntes. La major part d'aquestes
malalties se salvarien prenent en pe-
tites dosis l'Elisir Estomacal de Salz
de Carlos. Els cura aquestes diarrees
incurables dels nens en totes les
seves edats, inclòs l'època de la den-
tició i en desmamant-los.

La Joventut Antoniana celebrarà en
son local (Santalló, 80, Sant Gervasi),
els dies 14 i 21 de desembre, la festa
de l'Arbre de Nadal a benefici de
les obres que sossega la Joventut.

Cristalleries J. Llorens, R. Flor, 30

Relació dels objectes trobats als
cotxes dels Tramvies de Barcelona:
15 paraigües, 12 mofeders, 3 bufandes,
6 bastons, 2 rellotges, dos mocadors
de seda, un vano, una cartera, una
pell, un llibre, un impermeable, un
vel, una cantimplora de cuir, dos
boas, una manteta, un paquet con-
tenint racolista, un altre amb calçat
i un altre amb elàstics.

— RHUM BELLEZA tren els ca-
bells blancs amb extraordinària per-
fecció als 8 dies d'usar-lo. Inofensiu.
Es l'ideal. En perfumeries, 5 pessetes.

A la secció segona del Palau de
Justícia es veié, davant del jurat,
una causa per robatori procedent de
Mataró.

Ocupaven el banquet Josep Luis
ogana i Joaquim Arnan Cueto, el pri-
mer reincident, acusats d'haver pe-
netrat, mitjançant fractura de porta,
al domicili de don Lluís Riba Pujol,
de la barriada de Mongat, apoderant-
se de robes i efectes valorats en pes-
setes 1.010.60.

El Jurat dictà veredict de culpabi-
litat i la Sala condemnà al primer dels
processats a la pena de sis anys i
un dia de presó correccional, i al
segon a la de quatre anys, dos mes-
os i un dia.

Barrets, Gorres, Boines

Sempre a baix preu i nou
4, Rda. Universitat, 4, prop Pelayo

Comparegué ahir davant del Tribu-
nal de Dret Manuel Margarit Carles,
condemnat ja per dos delictes de furt,
consistent el robatori en diverses lla-
mpes de la llum pública de la car-
retera del Morrot, el valor de les quals
ascendia a 30 pessetes.

El fiscal, apreciànt la reincidència,
demana per al processat la pena de
dos anys, quatre mesos i un dia de
presó.

Ahí vespre va ser curada en una
farmàcia del carrer del Bruch i des-
prés al dispensari de la Ronda de
Sant Pere, Rita Coll, de 29 anys, ha-
bitant Bergnes de las Casas, 5, la
qual tenia fortes contusions i ero-
sions a la cara, braços i cames, per
haver caigut baixant d'un tramvia
a l'expressat carrer del Bruch.

Es va presentar al dispensari del
carrer de Barba un home de 41
anys, vaguer, el qual tenia contusions
al cap per haver-lo agredit a basto-
nades, al carrer d'Amàlia, un indivi-
du al qual diu que només coneixia
de vista i ara coneix de tacte.

Va ser curat ahir tarda al dispen-
sari del Taulat Joan Vendrell, de 36
anys, el qual tenia una ferida d'algu-
na gravetat al costat dret.

Segons va dir, estava davant del
seu domicili, carrer de Pere IV, pa-
lant una poma amb un ganivet, i ha-
vent caigut, se li clavà l'eina al
costat.

Passava un carro de Mollet pel car-
rer de Torrijos. Hi havia dos homes
parlant al mig del carrer. El car-
rer els va fer un crit, ells es van ne-
gar a apartar-se, va sobrevindre una
disputa i a poc tots tres anaven a
tropa de seca, donant lloc a un gran
escàndol.

Els protagonistes van haver d'a-
nar en corporació al dispensari de
Gràcia a curar-se les lesions sofertes.

Un goc que devia ser contrari al
locant i tenia ganes de fer feina,
empenygué ahir vespre tres noietes
de 8, 13 i 14 anys que passaven per
la plaça del Born, i a totes tres els
clavà les dents repetidament, obligan-
tes a anar al dispensari.

Avergüat el domicili de la me-

tressa de l'activa bestiola, fou com-
minada a portar-la al laboratori, es-
sent, altrament, denunciada al jutjat
municipal.

Obituari

Enterraments

En Llorenç Suñer i Clot. Ha mort
a l'edat de 62 anys. Avui dimarts,
a dos quarts d'onze. Cementiri de
Ripoll.

Seguidament es celebrarà el fune-
ral a la Basílica de Santa Maria.

En Juli Font i de Montaner. Ha
mort a l'edat de 53 anys. Avui, di-
marts, a les onze del matí. Avinguda
de la República Argentina, 4. Parro-
quia dels Josepets. Esació de Fran-
ça, des d'on serà traslladat el cadàver
a Canet de Mar.

Funerals

En Joan Vilar i Juera. Morí el 22
de novembre últim. Avui, dimarts,
funerals a les deu a la parroquia dels
Josepets, i misses que se celebraran
a les parroquies de Santa Mònica,
Mercé, Santa Anna i Jesús de Grà-
cia i a les esglésies del Sagrat Cor
de PP. Jesuïtes, Agonitzans de PP.
Canils, a la capella de Maria Repa-
radora, a la de Missioneres Eucarís-
tiques (Passatge dels Camps Elisis),
a la capella de l'Hospital de Sant Fe-
liu de Guixols i a la parroquia de
Llorens del Penedès.

En Camil Marín i Filó. Morí el 9 de
novembre últim a l'edat de 48 anys.
Avui, dimarts, a les deu, funerals a
l'església de la Casa de Caritat.

N'ignast de Janer i de Mita de la
Roca. Morí el 22 de novembre passat.
Avui, dimarts, a dos quarts d'onze,
funerals a la parroquia del Carme.

En Rosa Roger i Porta. Morí el 23
de novembre passat. Avui, dimarts,
a les deu del matí, funerals a la ca-
pella del Sagriment de la parroquia
de la Concepció.

En Delmi Tontain i Guat. Morí el
21 de novembre últim, als 20 anys
d'edat. Avui, dimarts, a dos quarts
d'onze, funerals al temple de Pompeia.

En Joan Andreu i Pont. Morí el 3
de novembre últim als 72 anys d'edat.
Demà, dimecres, a les deu, funerals
a la parroquia de Sant Pere de les
Puel·les.

Aniversaris

Na Mercé de Fontcuberta i Ferre-
res i Na Dolores Ferreres i Lluís, vi-
dua d'En Joan Torrent. Moriren el
31 d'octubre de 1918 i el 27 de novem-
bre de 1919. Avui, dimarts, misses
de deu a dotze a l'església dels Pares
Dominics (Auzies March, 54).

Na Maria Llopert i Cendra de Ca-
sals. Morí el 3 de desembre de 1918.
Demà, dimecres, a les deu, funerals
a l'església de la Casa de Caritat.

Na Maria Llopert i Cendra de Ca-
sals. Morí el 3 de desembre de 1918.
Demà, dimecres, a les deu, funerals
a l'església de la Casa de Caritat.

Participacions de defunció

En Manuel Marín i Molins. Ha mort
als 42 anys d'edat. Enterrat ahir matí
al Cementiri Nou.

La Reverendíssima Mare Na Anna
Felisa i Bono Soriano. Ha mort a Ar-
petia (Bascònia) als 49 anys d'edat.

En Julia Pou i Arbat. Enterrat la
tarda d'ahir al Cementiri Nou.

Na Rita Borrás i Teixidó, vídua en
primeres noces d'En Jaume Karalt i
Juanich, i en segones, d'En Joan Ca-
llao i Ferrera. Enterrada ahir tarda
al Cementiri Vell.

En Ramon Esteve i Casals. Enter-
rat la tarda d'ahir al Cementiri Nou.

Vida religiosa

Avui, Sant Eusebi, prevere i màrtir,
i Santes Aurèlia i Bibiana, verges. —
Demà, Sant Francesc Xavier, confes-
sor, i Santa Hilària.

Quaranta hores: Avui, a l'església
de Montsió, de Religioses Dominiques.
Hores d'exposició: De dos quarts de
vuit del matí a dos quarts de sis de la
tarda. — Demà, a la mateixa església.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona
dels Àngels, a la seva església. —
Demà, Nostra Dona de la Providència,
al Pi, privilegiada.

La missa d'avui: Santa Bibiana, ver-
ge i màrtir, color vermell. — La de
demà: Sant Francesc Xavier, confes-
sor, color blanc.

Adoració nocturna: Avui, Torn de
la Immaculada.

Vetlla en Sufragi de les Ànimes del
Purgatori: Avui, Torn de la Commemo-
ració dels Fideles Difunts, a l'església
dels Pares Dominics. — Demà, Torn
del Sagrat Cor de Jesús, a la mateixa
església.

Reial Aero Club de Catalunya

Concurs de cartells

El Reial Aero Club de Catalunya
convoca tots els artistes espanyols a
un concurs de projectes per a car-
tells anunciadors d'una pròxima fes-
ta d'aviació.

BASES

Primera. Es concedeix un premi
de 1.000 pessetes al millor projecte
de cartell que es presenti, i altres
de 700, 500, 300 i 100 pessetes als que
el segueixin en mèrit.

Segona. Els projectes hauran de
subjectar-se a les dimensions de 0.90
x 1.25 metres (grandària del paper),
quedant l'artista en absoluta lliber-
tat respecte a procediments, procu-
rant que el nombre de tintes, sigui
el menor possible.

Tercera. L'assumpte haurà de re-
presentar una escena d'aviació ma-
ritima.

Quarta. El text serà:
«Real Aero Club de Catalunya. —
Concurso de Hidroaviones Barcelona-
Valencia-Palma de Mallorca-Barcelo-
na. — Mayo de 1920.»

Quinta. Totes les obres hauran d'a-
nar signades.

Sisena. Els projectes hauran de
ser remesos a la Secretaria del Reial
Aero Club de Catalunya abans del 15
de gener pròxim.

Sisena. El jurat es compondrà de
dos delegats de la Junta Directiva,
un de la comissió Tècnica i un de
la comissió Deportiva, i, demés, de
dos delegats del Reial Cercle Artís-
tic.

Vuitena. A partir de la publicació
del fall, els autors premials podran
passar a recollir el premi mitjançant
la presentació del taló reguard, que
se'ls lliurarà a Secretaria en fer re-
mesa del projecte.

Novena. Publicat el fall, se cele-
brarà al Reial Aero Club de Catalu-
nya una exposició dels projectes pre-
sentats a concurs.

Desena. Les obres premiades que-
daran de propietat absoluta del Reial
Aero Club de Catalunya.

Onzena. Les obres no premiades
quedaran a disposició de llurs res-
pectius autors deu dies després d'aca-
bada l'exposició.

Necrològica

En sufragi de l'alumne de l'Esco-
la d'Indústries Químiques, En Carles
Sabater i de Sarriena, es celebrarà
a la Capella de l'Escola Industrial
una missa demà, a dos quarts d'onze
del matí.

A la basca Azpetia ha mort la Re-
verendíssima Mare Anna Felisa i Bo-
no Soriano, de la Companyia de Je-
sús i Maria. Era germans del nostre
company de periodisme el redactor
de «El Noticiero Universal» N'Artur.

Era apreciadíssima. Professora de
pintura de les altres religioses, el
seu nom es recordava amb amor en
totes les institucions d'ensenyament
que la Congregació té pel món.

Cinc anys enrera la M. Anna i la
seva germana la Rda. Marie de la
Salette, religiosa de la mateixa Or-
de, tornaren de Mèxic, fugint de les
persecucions que ensagaven el país,
i a l'Havana les religioses es refu-
giaren a la residència de les Germa-
nes de Sant Vicens de Paul, embar-
cant després cap a la península.

Volguda de tothom, ha mort amb
la serenitat de les ànimes pures.
Acompanyem en tan greu dolor a
la família, i especialment al company
N'Artur F. Bono.

El pel de la barba desanarèix amb
molt facilitat quan us passen

La navaja de seguretat

“APOLLO”

la qual realitza el màxim de segu-
retat, senzillesa, precisió, força, qua-
litat i economia.

A l'engrès: Daguerres Claret, pas-
satge Escudellers, 3; Societat Ge-
nerale de Coutellerie i Orièvrerie,
31, rue Pastourelle, París.

A la menuda: Casa Riba, Plaça de
Catalunya; casa Roca, Plaça del Pi,
i a totes les cases ben assortides.

Agent general per a Espanya:
J. A. Marina, carrer Girona, 84

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrams i conferències de LA VEU)

INFORMACIO DE GOVERNACIO

Madrid, 1, 2 tarda.
El ministre de la Governació ha manifestat al migdia que les notícies rebudes durant l'última nit, de Barcelona, encara que pessimistes, no eren tan greus com es temia.

El governador comunicava que creia que podria assegurar el proveïment de la població, durant el dia d'avui, malgrat la vaga de carreters.

De Màlaga comunicava el governador que continuava la tranquil·litat. Avui arribarà un vapor de blat que resoldrà la qüestió de l'escassetat del pa.

A Saragossa la normalitat s'havia restablert per complet.

Tots els oficis treballen.

Al·ludint a les queixes formulades pels mitges per no haver-hi rebut el ministre de la Governació, el senyor Burgos ha ensenyat als periodistes el text d'una carta en la qual aquell explicava a la comissió les causes per les quals no pogué rebre'ls en el moment de presentar-se en son despatx.

Creia el senyor Burgos que en aquesta actitud dels mitges hi havia quelcom de passional, tota vegada que el Govern s'ocupa amb preferència de llur millorament, com ho demostra l'estar-se ocupant actualment de la fórmula perquè l'Estat pagui els titulars.

Amb aquest objecte s'estan rebent dades de províncies que serviran per a redactar la fórmula desitjada.

LA SITUACIO POLITICA

El ministre de la Governació ha desmentit avui la dimissió del ministre de la Guerra, de què parlen els periòdics.

El sots-secretari de la Presidència també ha dit que no existia tal dimissió del general Tovar, i ha afegit:

—No passa res. Demà, dimarts, anirem a les Corts i discutirem àmpliament els conflictes de Barcelona. I Déu sobre tot, encara que crec que no passarà res.

Malgrat aquesta negativa ministerial sembla confirmar-se la dimissió del ministre de la Guerra.

S'assegurava aquesta tarda que el ministre no ha signat cap assumpte aquest matí, malgrat que els caps de negociat han acudit al seu despatx per a resoldre assumptes de tràmit.

EL CARBO AL MARROC

El nostre ministre a Tànger comunica que, a conseqüència de les diferències existents entre el govern i els minaires, s'ha reduït considerablement la producció de carbó.

Per aquesta causa no podrà facilitar-se gran quantitat de carbó als vutxells estrangers.

EL PRESIDENT

El cap del Govern ha despatxat aquest matí amb el Rei i després ha anat a complimentar l'infant don Alons d'Orleans.

LA CONSIGNACIO ECLESIASTICA

El bisbe de Segòvia ha visitat aquest matí el sots-secretari de la Presidència, en absència del senyor Sánchez de Toca; per a interessar-lo en l'assumpte de l'augment de consignació a la clerecia.

DE PROVEIMENTS

Després de llegir el discurs pronunciat al Congrés pel senyor Muga, els funcionaris de Proveïments han dirigit al ministre una instància en la qual es demana: «Que se serveixi ordenar que s'obri una ampla informació per comprovar aquells suposats fets, interessants tant del senyor Muga com de qualsevol altre diputat o senador que hagués insinuat a les Cambres anàlegs conceptes, que consignin els noms de les persones que al·ludiren.

«D'aquesta manera, si es comprova el fet o fets immorals o reprobables els funcionaris del ministeri de Proveïments hauran de ser castigats en forma adequada a la importància de la falta comesa; si pel contrari es tracta d'una insidiosa que circula amb la garantia de la impunitat, podrem almenys utilitzar el dret que correspon als nostres interessos, perquè la bona dels humils està a la mateixa altura i és digna d'igual respecte que la d'aquells que distingeixen de les més altes jerarquies socials.

Es justícia que no dubtem obtenir de la notoria recitació de V. E., la vida del qual guardi Déu molts anys.

—Al ministeri de Proveïments han facilitat la següent nota:

«Luis Trifo, ofereix mil tonelades de trigo a 44 pesetas a entregar en 10 de diciembre, a cambio de mil toneladas de arroz, propiedad de Pinto y Deu, de Valencia; 2.300 toneladas de trigo a 46 pesetas, entrega en diciembre, 5.350 toneladas embarcadas en octubre o noviembre i 5.350 en noviembre, a cambio de 13.000 toneladas de arroz.

Ramon Folch, de Valencia, 5.050 toneladas de trigo, a 46 pesetas, embarcadas en noviembre, a cambio de 5.000 de arroz.

El mismo, 8.800 toneladas de trigo, a 46 pesetas — 2.800 embarcadas en noviembre y 6.000 en diciembre — a cambio de 8.800 toneladas de arroz.

Hispano-Portuguesa, 2.500 toneladas de trigo a 46 pesetas hasta 25 de enero (no acompaña resguardo del depósito del uno por ciento), a cambio de 2.500 toneladas de arroz.

La misma sociedad ofrece 20.000 toneladas de trigo, a 44 pesetas, 5.000 toneladas a entrega inmediata y 15.000 hasta 31 enero de 1920, a cambio de 15.000 de arroz.

LES EMPRESAS

EL PERSONAL DE LA PRENSA

Anit passada, a les dues, els directors de periòdics i els representants de les Arts Gràfiques, Sindicat de periodistes i empleats de la premsa, subscribiren l'acta següent:

«Las empresas editoras de periódicos, en una reunión celebrada el día 27 de noviembre, acordaron por unanimidad el nombramiento de un comité que en su nombre y representación estudiara las peticiones presentadas por los Sindicatos de las distintas secciones de prensa.

Este comité ha dado comienzo a las conversaciones con los delegados de los sindicatos que integran las artes gráficas y el de periodistas y empleados de administración, repartidores y vendedores, animados del mejor espíritu de concordia y transacción, suspendiendo las gestiones comenzadas para continuarlas hoy, lunes, a las cuatro de la tarde, siempre que subsista la normalidad en el trabajo, poniéndose a debate, con preferencia a cualquier otro, el tema relativo al reconocimiento por parte de las empresas de las asociaciones referidas, respecto de las cuales no se haya empleado tal requisito y dispuesto a llegar en cuanto a concesiones al límite de las posibles.

Por el Comité de directores, Miguel Moya. — Por el Sindicato de Periodistas y empleados de la prensa, Antonio Baeza. — Por la Asociación del Arte de Imprimir, José Cernida. — Por los repartidores, Basilio Marino. — Por los vendedores, Terriza. — Por la Unión de Impresores, Valentín Méndez.

ELS DRETS ARANZELARIS

Madrid, 1, 475 tarda.

La «Gaceta» publica una R. O. disposant la modificació dels drets aranzelaris dels productes compresos en el grup tercer de la classe primera de l'aranzel per unitat aranzelària de 100 quilograms i en ambdues tarifes, primera i segona, per igual, en la forma que es publica.

PETICIONS DELS FERROVIARIS

En la reunió celebrada pels obrers ferroviaris a la Casa del Poble s'acordà aprovar les millores indicades en l'últim Congrés i presentar a les empreses les següents bases:

Primer. Jornada màxima de vuit hores en tots els serveis i dependències de les empreses per a tot el personal, respectant les jornades inferiors que existixin en l'actualitat en totes les seves parts i condicions.

Segona. Augment en els sous atinent-se a la següent escala: Jorns o sous fins a tres pesetes diàries, el 60 per 100; id. id. de 3 id. a 2.000 pesetes anuals, el 50; id. id. de 1.500 a 2.000, el 40; id. id. de 2.000 a 2.500, el 30; id. id. de 2.500 a 3.000, el 20; id. id. de 3.000 a 4.000, el 15; id. id. de 4.000 a 5.000, el 0.

Tots els sous i jornals seran regulats a base de quatre pesetes com a mínim i els guardabarreres seran equiparats als agents que cobren el sou mínim, tenint per a llurs efectes

els mateixos drets que la resta del personal.

L'acord ha estat, i en tal sentit el mantenim, que a fi que cap agent es perjudiqui en la quantitat dels seus salaris, en implantar la jornada de vuit hores, tenint en compte que són molts els que, disfrutant d'un sou irrisori, cobren altres classes de beneficis, com a complement del sou, bé en concepte de preu fet, primes, ja sigui pel nombre de quilòmetres recorreguts, per excoés d'hores de serveis realitzats, gratificacions, etc., etc., tots aquells emoluments s'incorporin al sou, i, sobre tot això, l'augment per nosaltres sol·licitat, ja que amb això a penes es compensa l'elevació soferta per les subsistències i, per conseqüència, el cost de la vida en l'actualitat.

Després, es presentaran al Govern aquestes altres:

Primera. Reposició dels carril·laires acomiadats per qüestions socials.

Segona. Reclamar la reforma del Real decret de 23 de març de 1917, que tracta del reconeixement del sindicat per les companyies ferroviàries, en el sentit d'assenyalar les responsabilitats en que puguin incorrer aquelles quan no compleixin les obligacions determinades.

Tercera. Supressió de l'impost d'utilitats en els sous fins a 4.000 pesetes.

Quarta. Que la intervenció de l'exercici en els serveis ferroviaris es limiti exclusivament a les pràctiques necessàries per a obtenir la deguda suficiència, però amb la condició expressa que en cap cas puguin els seus individus suplir els agents respectius en cap servei.

L'INFANT D. ANTONI

«El Sol» publica un minucios relat de l'ocorregut en l'assumpte de l'infant don Antoni des de juny fins ara.

Diu que el tutor, senyor Ortega Morejon, féu un viatge a Roma, per a gestionar la venda dels béns de Bolonia, però no ho pogué aconseguir i tornà a Madrid, dimittint el càrrec de tutor, dimissió que li fou admesa per un Decret que no s'ha publicat a la «Gaceta».

L'infant don Antoni ha subscrit una acta, aquest mes, renunciant a l'infantat i als privilegis que d'ell poguessin derivar-se, quedant, com a conseqüència, deslligat de la real família espanyola.

Signen l'acta com a testimonis, dos elevats personatges italians.

A París, pel mes de maig, es nomenà un administrador dels béns de l'infant allí, que s'anomena M. Valentin, en tant que resolien els tribunals.

L'advocat de l'infant a París, M. Goye, ha escrit al seu company senyor Albornoz, contant-li que quan estigué a París el senyor Ortega Morejon, demanà a M. Valentin 35.000 pessetes, rebudes.

També li dona compte M. Goye al senyor Albornoz que el tribunal havia posat fi a la missió de M. Valentin, quedant ja l'infant lliure i amo dels seus béns.

El senyor Albornoz diu que l'aspecte jurídic i polític d'aquesta qüestió de l'infant, que s'inicià amb el Decret de 20 de maig, en el qual es declarava la incapacitat, està ja acabat en forma favorable al seu client.

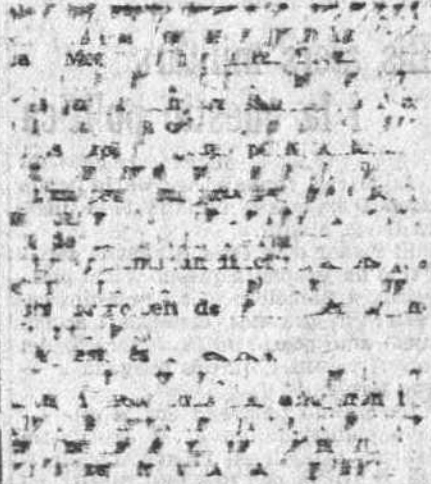
Queden per liquidar alguns episodis secundaris que els tribunals s'en carregaran de sancionar, i queda també pendent de liquidació la totalitat de la maniobra en l'aspecte polític, per a la qual cosa es plantejarà al Congrés un ample debat, que serà, al seu jutj, altament edificant.

LA VAGA GENERAL DE MALAGA

Madrid, 1, 575 tarda.

El ministre de la Governació ha manifestat aquesta tarda als periodistes que era inexacte que hagin ocorregut incidents a Màlaga, amb motiu de la vaga general allí plantejada.

Ha afegit el senyor Burgos que havia estat designat un delegat de l'Institut d' Reformes Socials perquè vagi a Màlaga a estudiar el conflicte i cercar una fórmula de solució.

CONSELL

Aquesta tarda, a les sis, se celebrà el Consell de ministres a la Presidència.

EL GOVERNADOR DE MADRID

El governador civil de Madrid, senyor Cervera, estava mancat avui de notícies que comunicar als periodistes, demanant-les a aquests sobre l'estat del conflicte plantejat als periòdics, del qual hem donat compte aquesta matinalada i en les nostres conferències telefòniques anteriors, congratulant-se de l'esperit de concòrdia que, segons sembla, animava els uns i els altres.

Respecte del conflicte dels flequers, es mostra partidari de la municipalització del pa a Madrid.

Ha dedicat xaradoros elogis al personal del Govern civil, que el certadament està secundant en el citat conflicte.

GESTIONS DE DIPUTATS

S'han llurats a la Direcció d'Obrers públics de Barcelona, degut a les gestions del diputat a Corts per Vich, don Ramon Trias, la quantitat necessària per a fer el replanteig de la carretera de Casa Miquela a Sant Feliu de Guírdia i l'estudi del pont i carretera de la Mangla a Torelló.

El diputat a Corts per Manresa, senyor Ardetius, ha visitat el cap d'Estat Major Central, general Weyler, interessant-li que vagi a aquella ciutat el regiment d'artilleria de muntanya que havia estat destinat en principi a la dita població, tretant bones impressions de la seva conversa amb el general Weyler i la seguretat que Manresa no quedarà sense guarnició.

REUNIO DEL CONSELL

Madrid, 1, 675 tarda.

S'ha reunit el Consell de ministres.

Adhuc no tenint-se notícia del Consell, no sorpren que el Govern es reunís precipitadament. A cada hora es rep una nova notícia que augmenta la gravetat de les circumstàncies.

FIRMA DE GRACIA I JUSTICIA

El Rei ha signat els següents Decrets de Gràcia i Justícia.

Jubilant a don Andreu Galindo i Prado, magistrat de l'Audiència territorial de Barcelona.

Nomenant magistrat de l'Audiència territorial de Barcelona a don Gervasi Cruces.

Nomenant tinent fiscal de l'Audiència territorial de Barcelona, a don Felix Alvarez Santullano.

Nomenant magistrat de l'Audiència territorial de Barcelona, a don Plus Garcia Sierra.

Nomenant advocat fiscal de l'Audiència territorial de Madrid a don Eladi Urdegari Iruja.

Nomenant magistrat de l'Audiència territorial de Pamplona, a don Josep Villalba.

Nomenant magistrat de l'Audiència provincial de Còrdova a don Josep James.

Nomenant magistrat de l'Audiència provincial de Huelva, a don Josep Ramirez Cardenas.

Nomenant magistrat de l'Audiència provincial de Múrcia, a don Antoni Delgado.

Nomenant magistrat de l'Audiència de Jaén a don Marian Cuesta.

Nomenant magistrat de l'Audiència d'Almeria, a don Eusebi Manteola.

Nomenant president de Sala de l'Audiència territorial de Las Palmas a don Josep Antonio Fort.

Nomenant magistrat de l'Audiència territorial de Barcelona a don Lluís Gómez Arceche.

LA MUNICIPALITZACIO DEL PA

La moció presentada a l'Ajuntament pel regidor senyor Aguilera Arjona, sobre la municipalització del pa a Madrid, demana que s'eleui una proposta al ministre de la Governació contenint taquesta extrema:

«Primer. Es constituirà una comissió renovable cada tres anys, presidida per un regidor, encarregada d'administrar la municipalització directament exercitada i amb monopoli del proveïment del pa a Madrid.

La comissió la formaran dos representants propietaris de la dita indústria, dos obrers flequers, un enginyer industrial, un perit mercantil, els presidents de les Cambres de Comerç i d'Indústria, de l'Associació de la Premsa i de la Casa del Poble.

La comissió funcionarà amb independència de l'Ajuntament, al qual retrà comptes trimestrals.

Tota discòrdia entre l'Ajuntament i la comissió la resoldrà el ministre de la Governació.

Segona. La comissió es constituirà dintre del termini de quinze dies i en els altres quinze immediats, formant una estadística de les despeses i beneficis obtinguts en les expenduries de pa que existeixin en aquest terme municipal en 30 de desembre de 1919, amb altres detalls relatius al nombre d'obres i jornals anteriors a la incautació.

Amb aquests antecedents, s'estudiarà la quantia de les indemnitzacions que hauran de rebre els propietaris, assenyalant la moció la forma en la qual han de ser abonades.

L'import de les compensacions que hauran d'abonar-se als propietaris dels actuals establiments, serà garantitzada pel Govern en tot allò que no arribin els beneficis de la municipalització.

El Govern garantirà a l'Ajuntament el preu de taxa de la farina que sigui necessària per al proveïment de la capital.

La Comissió gestora atindrà ineludiblement l'expedició de tota classe de pa al preu exacte de l'equivalència de la farina.

La fixació mensual del preu de cada pa, amb relació al preu de la farina.

Als tres mesos de funcionament de la municipalització, la Comissió elevarà al ministre de la Governació un informe de l'Ajuntament, un pla complet d'organització definitiva del proveïment de pa, inspirat en el propòsit de reduir a un o dos grans forns per districte la fabricació.

El Govern facilitarà a la Comissió els mitjans de tota classe per a prosseguir aquest servei públic, podent-se atribuir en tot moment la fiscalització que consideri necessària.

UNA REUNIO INTERESSANT

Madrid, 1, 875 nit.

Al domicili del president del Consell s'han reunit aquesta tarda, amb el senyor Sánchez de Toca, el ministre de la Guerra i els generals Cavalcanti i Primo de Rivera (don Miquel).

La reunió ha durat tres hores, i durant aquest temps els dos senyors citats últimament han fet diverses sortides.

Quan ha acabat la reunió estaven a la porta del senyor Sánchez de Toca alguns periodistes, als quals el president del Consell ha manifestat que no passava res, puix tot anava bé.

El general Primo de Rivera també ha dit que trel·l impressions molt satisfactòries del que s'ha tractat en la reunió.

A L'ENTRADA DEL CONSELL

A les sis de la tarda s'han reunit els ministres a la Presidència per a celebrar Consell.

Entre els periodistes ha produït l'anunci d'aquesta reunió expectació vivíssima, per suposar-se que podria tenir relació amb els rumors de dimissió del ministre de la Guerra.

El primer en arribar ha estat el ministre de Proveïments, que no ha fet cap manifestació.

El President ha arribat acompanyat del ministre de la Guerra.

Els periodistes han dit al senyor Sánchez de Toca:

— Un altre Consell inesperat?
— Un altre petit consell, puix no crec que sigui cosa major.

El ministre d'Hisenda ha dit que avui havia sol·licitat al Rei, i com sigui que hagués de tractar-se en la reunió.

El senyor Amat ha al·ludit l'abundantia de la seva departament que avui havia sol·licitat al Rei, i com sigui que hagués de tractar-se en la reunió.

— Jo no m'acomodo de ningú, ni de vostres.

El ministre de la Governació ha manifestat també que ignorava els assumptes que serien sotmesos a la deliberació del Consell.

Els periodistes al·ludint als rumors de crisi que circulaven, li han dit:

— Recordi, senyor ministre, que ens té promès que quan hi hagi una notícia d'interès polític ens avisarà amb temps.

El senyor Burgos ha contestat:

— No estem en aquest cas, perquè no sé que hi hagi res extraordinari.

He confirmat després que al migdia havia visitat el marquès d'Alhucemas, però ha negat caràcter polític a l'entrevista, dient que ha estat de pura cortesia i per a correspondre a altres visites que li ha fet el senyor García Prieto.

Els altres ministres no han fet cap manifestació d'interès.

Pels volts de dos quarts de set el president del Consell de ministres ha sortit del Consell, deixant reunits els altres ministres.

Sembla que el senyor Sánchez de Toca ha anat al Palau.

NOTA BURSATIL

Madrid, 1, 9'15 nit.
En la sessió de Borsa d'avui, cal assenyalar la baixa dels cabals públics, i especialment la del Exterior, que reduïx el canvi en 35 cèntims i queda a 85'40, amb abundant paper.

El Deute regulador no varia, en partida, de 7520. Però les carpetes encara una nova pèrdua i tanquen a 74'85, un dels canvis més baixos registrats d'ençà que es va emetre el dit paper.

Els Amortitzables apareixen, també, baixos.

Del grup bancari es destaquen les accions del Banc d'Espanya i les del Hispà, que pugen 2 i 2'50 punts, respectivament.

Els Ferrocarrils es tracten millor.

En moneda estrangera, en la qual hi ha bastanta negociació, es registra retroces, llevat de les llires. Els francs perden 0'90, les lliures, 0'21 i els marcs, 1'05, quedant respectivament, a 50'90, 20'14 i 11'70. Els dòlars baixen de 5'05 a 4'88.

ELS MESTRES

Els mestres han celebrat avui una nova Assemblea.

A les deu del matí s'obre la sessió, explicant el president el resultat de l'entrevista de la Junta Directiva amb el ministre d'Instrucció pública.

El vocal senyor Ueso, en nom de la Directiva, dóna a conèixer els acords que s'han de portar a cap i que són els següents:

Primer. Fer una gran campanya de premsa, nomenant una comissió per a dur-la a terme.

Segon. Dirigir un manifest a les Corts i al poble.

Tercer. Visitar el senyor Bugallal perquè no posi obstacles als augments.

Quart. Pregar als diputats que votin les millores del Magisteri, i si no ho fessin, impedir per tots els mitjans llur reelecció.

Cinquè. Pregar a tots els mestres que ingressin a les associacions respectives, acudint a tots els mitjans que siguin necessaris.

A continuació parlen alguns oradors proposant que es constitueixi un Comitè format per la comissió permanent i els vocals de la Directiva, que s'encarregui d'aconseguir l'aprovació de les plantilles presentades al ministre.

CONCESSIO

S'ha concedit la Gran Creu d'Alfons XII al jutge don Francesc Domingo.

NOTES DEL PALAU

Aquest matí han despatxat amb el Rei el president del Consell i els ministres d'Estat i Gràcia i Justícia, que eren els de torn.

L'estada del senyor Sánchez de Toca al Regi al·lucina s'ha allargat fins prop del migdia.

En audiència militar, a la qual, com de costum hi ha assistit el capità general de la regió, han estat rebuts per Don Alfons els generals Alfau, Burguete, Polanco i Suárez Inclán; el coronel Burguete, els tinentes coronels Lapayarga i Fernández Pérez; els comandants Milles, Tapia, comte de Casa-Lasqueti, Castillo i Gómez Payete, i els capitans Tapia, Aguilar i Bastos.

Fora d'audiència ha estat rebut pel Rei l'ex-ministre de la Guerra general ministre dels Països Baixos,

acompanyat del primer introductor d'ambaixadors, comte de Valle, ha complimentat el sobirà.

L'esposa del dit representant estranger ha ofert també els seus respectes a la Reina donya Maria Cristina.

DESTINS

Han estat destinats a les forces regulars indígenes de Larache, el tinent d'infanteria don Josep Vilches i l'alferes don Carles Meneses; a les de Tetuán, l'alferes don Ferran Herreros i a les de Melilla, el capità de cavalleria don Joaquim Cebollino.

Els afers militars i la qüestió política

Madrid, 1, 10'30 nit.
Ja en les conferències de la tarda avançàvem que el ministre de la Guerra havia dimitit.

El rumor s'ha estès durant la tarda i això ha fet que la qüestió social plantejada a Barcelona, tot i revestint caràcters de gravetat, coneguts i accentuats amb ocasió de la declaració del locaut patronal, quedés relegada a segon terme.

La qüestió palpitant era la que estava plantejada en el si del nostre exèrcit, o sigui en l'Arma d'Infanteria, amb motiu del fall dictat pel Consell Suprem de Guerra i Marina en la qüestió relativa al tribunal d'honor a oficials de l'Escola Superior de Guerra. Es persegueix a ultrança que es constitueixi un nou tribunal d'honor per a jutjar els mateixos oficials encartats pel tribunal que donà el fall del que conegué el Consell Suprem de Guerra i Marina.

Sembla que a última hora s'exigí un terme peremptori al Govern perquè doni una solució a aquest assumpte en consonància amb les aspiracions de l'Arma d'Infanteria.

Precisament sembla que les guarnicions d'Infanteria de províncies es troben més excitades que la de Madrid i que a fi de convèncer dels perills que entranyarien actituds de violència, avui han sortit de Madrid alguns emissaris.

Per altra banda, una altra qüestió plantejada en els últims dies, ha estat l'actitud en que es troben altres armes, amb relació a la d'Infanteria. En l'Arma de Cavalleria, segons s'assegura, van ja recollides gran nombre de firmes favorables a la dissolució de les Juntes. En la d'Artilleria, sembla que predomina el mateix esperit, que potser tingui exteriorització en un banquet amb que es proposen obsequiar els artillers de Madrid als companys que vingueren al Congrés d'Enginyeria.

Es molt singular una visita que han fet al general Luque els coronels Raposo i Daván, presidents de la Junta Suprema d'Infanteria i de la Regional de Madrid, respectivament, car es recorda que l'ex-ministre de la Guerra fou un dels més obertament censurats per les Juntes de Defensa, i el fet de la visita, sembla indicar un canvi de tàctica i un desig de rebre consells del que sempre ha combatut aquell organisme.

S'afegia també que les armes especials estaven resoltes a que les Juntes de Defensa quedessin dissoltes.

El cas és que s'assenyala un termini perquè el Govern donés solució al plet del tribunal d'honor, i que, per altra banda apremiaven les armes especials perquè fossin dissoltes les Juntes.

Això ha fet que el ministre de la Guerra, després de celebrar algunes conferències avui amb diferents personalitats sobre aquests extrems, per a cercar una solució, adoptés l'actitud que aquesta tarda assenyàvem, car el general Tovar no va trobar la possibilitat d'arribar a la solució desitjada abans de reunir-se les Corts, demà a la tarda.

En aquesta situació, al migdia s'han celebrat altres conferències relacionades amb aquest conflicte.

A la una de la tarda el ministre de la Governació ha visitat el marquès d'Alhucemas. Aquesta conferència es relacionava amb les gestions que realitzà el Govern prop dels caps de grup parlamentaris, perquè no tractessin en ambdues Cambres la qüestió militar.

També al migdia estava al ministeri de Marina el general Miranda, quan ha estat cridat amb gran precipitació, no sabent-se per qui, i devia ser tan urgent l'avis, que ha abandonat tots els assumptes que estava despatxant i ha sortit immediatament del Ministeri, essent fins ara inútils les gestions realitzades per a saber on ha estat.

Després s'ha celebrat una reunió a casa del senyor Sánchez de Toca, i més tard s'han reunit els ministres a la Presidència, per a celebrar Consell.

A les vuit de la nit ha sortit del

Consell el senyor Sánchez de Toca, i s'ha dirigit al Palau, dient que no passava res.

En canvi, sobre la visita al Palau del senyor Sánchez de Toca, diu «La Epoca»:

«El ministro de la Guerra ha dimitido, y con él todos sus compañeros de Gobierno.

El Sr. Sánchez de Toca se dirigió al Palacio para poner en manos del Rey la dimisión del Gobierno.

Como es natural y como era de esperar, el Gobierno ha creído llegado el momento de dimitir.

I així era, en efecte. S'ha sabut que en el Consell de ministres celebrat a la tarda, el ministre de la Guerra ha exposat davant dels seus companys les gestions que havia realitzat avui per a fer cara a la situació del conflicte militar i el resultat infructuós d'aquestes gestions, per la qual cosa havia cregut indispensable presentar la seva dimissió.

Els ministres han deliberat sobre l'assumpte, i com sigui que tampoc troessin fórmula de concòrdia possible, han secundat l'actitud del ministre de la Guerra i han posat tots les seves carteres a disposició del President, el qual, com diem abans, s'ha dirigit al Palau a les vuit de la nit.

A dos quarts de nou ha sortit del Palau el marquès de la Torreclilla per a realitzar diverses visites, no havent tornat encara al Palau.

A les 9'10 de la nit ha arribat el ministre de la Guerra, dient que no tenia importància la seva visita i que havia estat cridat per a conferenciar amb el Rei.

— El criden per a convence'ri?

— Ah, dolents! — ha contestat el general Tovar, somrient.

— Ho sabem tot — li han dit els periodistes.

— Ja ho veurem si ho saben — ha contestat el ministre de la Guerra —.

A les deu i cinc el Rei ha manat retirar el servei de coques que tenia preparat per anar al Teatre Reial i ha ordenat que anessin a les cavaleries i que no desenganxessin, per si els donava després contraordre.

A tres quarts d'onze de la nit han sortit els senyors Sánchez de Toca i general Tovar del Palau.

A les preguntes que els han dirigit els periodistes no han contestat res pel que es pogués treure alguna cosa en clar.

El senyor Sánchez de Toca ha dit, solament:

— No hi ha res; anem a la Presidència i allí donarem una nota explicativa.

El ministre de la Guerra ha dit:

En pomenors, saben tant com jo. I els dos consellers s'han traslladat a la Presidència, on són en aquests moments.

Conferència de Ivon L'Escop a la Joventut Catòlica

Amb veu clara i la força vibrant del verb caldejat pel pregon entusiasme de l'apòstol, donà, davant de nombrosa i selecta concurrència, a la Joventut Catòlica, Ivon L'Escop la seva anunciada conferència sobre «La formació integral del jovent».

Impossible extractar, en reduït espai, lo exposat pel conferenciant: la formació de l'individu, l'aprofitament del temps, l'esperit d'estalvi, l'amor al treball, la moral de la vida, el principi religiós, el respecte a l'autoritat, l'amor a la llengua, història, costums, lleis, arts... el sagrat amor a la pàtria, tot reverberava en un enfilat de notables conceptes, plens de brillantes i vigor, que els concorrents premiaren en un esclat d'aplaudiments.

Entre els concorrents recordem als senyors Vidal de Llobatera, Pujadas, Picaró, Matheu, Palau, Pella, Roas, Gomara, etc., etc.

Ivon L'Escop, després d'un brillantíssim exordi, entrant en matèria, dirigint-se al jovent, els va mostrar el deure que tenen de treballar per Catalunya renaixent.

Els seus camins — digué — són els camins de tots. Els seus recs i canals, les venes i artèries de tot poble; els seus museus, arxius i biblioteques, escoles i universitats, són el seu passat i el seu porvenir. El seu dret, és la força ossada que l'aguanta. La seva història, és el gloriós solar sobre del qual s'aixeca. Els seus jardins i edificis, la seva fesomia ciutadana. Els seus rius i la seva mar, els camps, les planes i muntanyes, «el cos» virginal de la Mare Pàtria, que Déu ha creat per a tots i cada un dels catalans. La seva llengua és el seu esperit. Sa religió, el mateix alè diví que informa i vivifica.

Estima-la, doncs, la Pàtria. Respec-

ta els seus governs. Ama ses institucions cabdals. Coopera al seu millorament. Defensa el seu territori. Vindica el seu dret. Parla sa llengua. Assimila sa història. No t'esterilitzís, estrangerant-te. Fomenta la riquesa i la cultura; depura i intensifica totes les manifestacions del ver progrés. Exporta el que et sobri i importa el que et manqui. Conserva el seu caràcter, l'esperit de raça. I celebra les grans diades nacionals.

Preocupa't del seu millorament moral i social. No t'inhibeixis de la cosa pública. Escull qui millor ha de regir i governar la societat. I, si un dia la dona, en justa reivindicació, reclama el seu vot, no siguis tu qui li regalegis aquest dret: al cap i a la fi, la dona, per ésser tal, no ha perdut el dret de defensa. I, si un cas es dona que qualsevol una reclama el vot passiu, i és elegida per algun alt afer social o patriòtic, no siguis tu l'obstacle que s'hi oposi. Déu, en fer-la companya de l'home, no li ha negat al dret de treballar en benefici de tots.

En Bofill i Matas deia: «Les dones contenen les dues majors deus d'energia moral, que són: la capacitat de dolor i la capacitat d'amor».

«I jo no entenc, diu En Joan Alcever, perquè elles poden ésser santes i heroïnes, i reines i emperatrics i no poden intervenir en les funcions de la ciutadania».

«Jo no veig en el feminisme, escriu En R. Rucabado, des de la biblioteca a la dona diputada, altra cosa que una ampliació de la missió maternal. Que no sembla pas menys propi de la natura femenina assistir lectors que assistir malalts, ni contradiu el més medieval sentit de la galanteria el vot femení, del qual hi ha a la nostra història els honorífics antecedents que tothom sap».

Venera el sacerdot. Respecta els militars i la gent d'ordre. «El soldat que per la pàtria lluita i vessa la sang, el magistrat que aguantava les fies d'aquells a qui ha d'imposar el rigor de les lleis; el governant guardador de l'interès comú i tots quants serveixen a la causa pública, mereixen i, demés, necessiten l'ale, l'adhesió i conformitat, la solidaritat moral d'aquells a qui serveixen», deia un ex-president de ministres de l'Estat espanyol.

Ama els obrers i els patrons; els agricultors i els comerciants; els banquers i els botiguers, els homes de lletres i arts. Preocupat de tot i de tots; dels que vénen i dels que s'en van; dels que estimen i dels que odien; dels que edificuen i dels que destrueixen; trossos vius són de Catalunya, entranyes delicades, sanes o dolorides, de la Mare Pàtria. Tots, fins els enemics, tenen dret a la nostra hospitalitat. L'arbre no refusa la seva ombra — diu un proverbi indi — ni a aquell qui ve a aterrar-lo.

«Barcelona, Catalunya, — termina dient Ivon L'Escop — has de sofrir molt si vols salvar-te. Però amb fe i constància et salvaràs. Mes, ara, espera i ora que: «Qui entonsa o alça els pobles és Déu que els ha creat».

Fou molt aplaudit.

El terratrèmol

A BERGA

Cap a la una un quart de dues de la matinal del dia 29, es notà ben sensiblement un tremolor de terra que, segons els detalls recollits, posen en els graus IV i V de l'escala d'intensitats de Forel-Mercalli, circumstanciada i ampliada per Sieberg. En l'indret nord de la població, no ha estat tan marcada la sotragada com als barris i cases isolades del migdia, on els llits, cristalls i parets trepidaren marcadament, despertant-se la majoria de la gent.

Al barri dit del Vall-de-baix, la gent s'aixecà esporguïda, acudint-hi els vigilants de nit, els quals feren relaxar la calma.

El fenomen, com cal suposar, ha estat objecte de les converses de la població, recordant-se que fa uns dos o tres anys es va deixar sentir una sotragada, encara que no tan forta.

A PONS

A la matinal del 29, en aquesta població, un terratrèmol de certa intensitat i de llarga durada fou sentit.

Les vidrieres espetegaren amb força, les portes i balcons vibraren intensament i els trespolos de les habitacions es commogueren i trepidaren. Molta gent va sentir-lo, i molts s'espantaren, creient que tenien lladres a casa, pel moviment de portes i finestres. El fenomen ocorregué a dos quarts d'una de la matinal.

Municipi

Han acudit a l'alcaldia alguns ciutadans reclamant la devolució de la cédula de persona jurídica abonada fa uns mesos, fonamentant-se, la reclamació, que el cobrament de la dita cédula fou suspès per R. D.

L'alcaldia adverteix que l'assumpte està encara pendent de resolució en el Parlament i que s'ha arribat ja a un acord amb els principals Ajuntaments interessats, per a procedir a la devolució si així procedeix quan l'assumpte hagi estat resolt definitivament.

La Secretaria de la comissió de Foment anuncia la celebració d'un concurs per a l'adquisició d'alguns materials de pintura destinats als tallers municipals, per valor aproximat de 2.000 pessetes.

Les proposicions hauran de ser presentades al Negociat municipal d'Obrers públics per tot el divendres pròxim.

I la comissió municipal d'Estadística ha acordat proposar a l'Ajuntament que acordi que es practiqui la rectificació del padró de veïns format en 1915.

Ha visitat a l'alcalde, per a invitar-lo a les festes religioses que celebrará el pròxim dijous, en honor de la seva Patrona, Santa Bàrbara, l'Arma d'Artilleria de guarnició en aquesta plaça, el general de brigada don Carles Losada.

Musicals

Els concerts que per a solennitzar l'adquisició del casal propi ha organitzat l'Orfeó Gracienc, podem avançar en gran líxit que obtindran tenint en compte els nombrosíssims senyors que s'han inscrit a l'abonament, quedant tancat el dit abonament el dijous, dia 4, a les onze de la nit.

El divendres tindrà lloc el primer dels set concerts d'abonament amb el recital de piano a càrrec de l'eminent concertista N'Alexandre Ribó, el qual de molts anys no s'ha sentit a Barcelona per les llargues «tournée» efectuades a l'estranger, havent-hi molta expectació per sentir l'interessant programa que executarà.

Borsa de Madrid

Barcelona, 1 de desembre	
Telegr. mat. i diu. i tarda	
per 100 Interior, comprat...	75'30
per 100 Exterior, comprat...	335'
Amortitzable 5 per 100...	335'
Banc d'Espanya...	335'
Arrendatori de Tabacs...	335'
Stat. Gral. Sucre...	335'
Acc. pref. ordinàries...	335'
Francs...	50'90
Lliures...	20'15
Banc Espanyol Rio Plata...	298'
Càdula Bipelecarías...	106'55

El Barato

PALAU DEL CALÇAT

Per a combatre l'elevat preu de les pells aquest Barato presenta un assortit extraordinari de Calçats de vellut

Sabates senyora, de vellut, folre de pell, taló de fusta, diversos models. El parell	10'50
Sabates senyora, vellut negre, mig taló, folrat de pell. El parell	10'50
Sabates senyora, vellut superior, taló Lluís XV, diversos models. El parell	15'50
Sabates senyora, setí i vellut, taló Lluís XV, cosits a mà. El parell	16'50
Boroguinys senyora, vellut superior, taló Lluís XV, alts 22 cms. Parell Ptes.	20'
Sabates nena, vellut negre, folrats de pell, taló rodó, del número 26 al 29. El parell	8'25
Sabates nena, de vellut, tall «Merced», folre de pell, del n.º 30 al 33. Parell Ptes.	8'75

NOTICIES DE L'ESTRANGER

El repòs de M. Clemenceau

El president del Consell de ministres de França va anar, ara, no fa gaire, a reposar uns quants dies a La Vendée, la seva terra nadiua. Després de l'immens tragi de cinc anys de guerra i d'una pau que dona més mal de caps que la guerra, ningú podrà dir que mal profit li faci aquest descans.

Un periodista francès va anar a aquell recó de món a veure que cal li anava el repòs a M. Clemenceau. I el va seguir una jornada. M. Clemenceau té cap a 50 anys: el periodista, 25, i escriu:

«M'ha esforçat en seguir-lo i estic cansat de debò.»

El president va anar, de primer, a Saint-Vincent-sur-Jard, on va estar una bella estona contemplant l'espectacle grandios i salvatge de la mar. Una caseta situada prop de l'aigua, semblava atreure particularment la seva atenció. Per què?

Després d'un breu desdormit a Luçon, el president empeny novament la marxa. El temps, que era bo, ha canviat. Cau una pluja menuda i fa un vent que sembla punxagut com el cloquer de Luçon. Tot recorda a M. Clemenceau els paisatges malenconics que van presidir la seva joventut.

Tercera etapa. Era la Roale, veritable país natal del president, i on, malgrat una absència de molts anys, tothom el coneix i tothom el saluda: — Senyor Jordi, vos no heu canviat pas gaire, — li diu una bona dona.

— Tant mateix no em fareu pas creure que jo sempre he tingut el mostatxo blanc com ara, — contesta el president.

— Vos em vau visitar una vegada, — li diu un home tot corbat i revellit (M. Clemenceau és metge).

— Pot ser que sí, — fa el president, — i no vos vaig entendre el mal. I ja veieu: encara viviu. Així em passava amb tots els malalts.

Per què es veu, M. Clemenceau pensa que quan un metge endevina el mal d'un malalt, aquest està ben llest.

Després d'haver recorregut el castell de l'Aubray, que va aixopugar-se infant, i on van néixer els seus tres fills, el president torna a Luçon, no sense haver-se deturat a Sainte Hermine, on s'ajecarà el monument al venedor Jordi Clemenceau.

Era ja fosc quan entrava de nou a Luçon, consentint per fi en pendre algun repòs, emocionat encara pels records que li evocaven els mil petits detalls de l'excursió. I assegut a la vora del foc, va explicar el secret de la caseta de Saint-Vincent-sur-Jard. Acaba de llogar-la. Li agrada, perquè és solitària i perquè té davant d'ella la immensitat de l'Oceà.

— M'ha semblat que aquesta caseta seria un asil per mi, on podré per fi reposar. I està clar que hi reposaré treballant, perquè aquesta solitud fa treballar.

I respon a un periodista, poc convençut d'aquesta declaració, va afegir:

— Em sembla que el meu repòs no depèn sinó de mi mateix. I jo tinc la meua idea: podedu creure-ho...

Mort d'un alt funcionari francès.

París, 1. — «La Presse de Paris» publica la mort de René Millet, ambaixador honorari i ex-governador general de Tunísia. — Havas.

Crida humanitària de Suïssa

Berna, 1. — El Consell Federal ha dirigit als governs de tots els països que han participat en la guerra, una crida a favor de la repatriació de tots els presoners no posats encara en llibertat. — Havas.

La reconstrucció de França

París, 1. — Diu «La Presse de Paris» que el ministre de les regions alliberades acaba d'ordenar als 10 prefectes dels Departaments destruïts, que li remetin abans del 15 de desembre propostions per al desenrot-

llament de totes les fàbriques que podran treballar, bé en la reconstrucció del propi territori o en els territoris dels altres departaments.

El ministre classificarà tots els productes que podran ser obtinguts localment, economitant els transports per les vies fèrries i fluvials.

Les seves instruccions acaben així: «França ha pogut, en alguns mesos, crear integralment fàbriques de guerra que li han donat la victòria; el mateix mètode cal aplicar per a resoldre el problema de la reconstrucció».

Quant al programa de la maquinària industrial necessària per a l'ur desenrotllament, està gairebé organitzat.

El ministre està resolt a pendre immediatament les mesures oportunes d'execució i fer tot al possible perquè per la Primavera s'impliqui el període de realització amb tota l'amplitud que ha de tenir. — Havas.

París, 1. — Telegrafien des de Berlín a «La Presse de Paris» que el nou ministre de Reconstrucció, M. Gessler, ha arribat a Munic, on conferenciarà el dia 26 amb els representants obrers i patrons interessats en la reconstitució del nord de França. — Havas.

Detencions a Petrograd

Londres, 1. — Comuniquen de Reval al «Times» que a Petrograd s'han efectuat de tinc a sis centes detencions entre persones sospitoses de tenir relacions amb l'organització militar antibolxevista. Entre els detinguts figura el capità anglès Gibson. — Havas.

Eleccions municipals a París.

París, 1. — S'ha procedit a la renovació del Consell municipal de París, que comprèn 80 membres.

Dos dels consellers sortits i deu elegits diputats no s'han presentat a l'elecció.

Els consellers morts són 14. L'escrutini ha donat 55 resultats definitius i 25 «ballotages».

En el nou Consell municipal els conservadors perden tres llocs; els republicans en guanyen tres i en perden tres; els republicans independents progressistes en guanyen tres; els republicans de l'esquerra en perden un; els radicals en guanyen un; els radicals socialistes en guanyen un; els socialistes independents en perden un; els socialistes unificats en guanyen un; els socialistes dissidents en perden un. — Havas.

Conferència de Societats aliades i neutrals.

Brussel·les, 1. — Avui s'ha reunit a Brussel·les la Conferència de Societats de nacions aliades i d'altres Associacions de nacions neutrals que tenen o tindran relació amb la Societat de nacions, amb l'objecte de proposar les mesures que puguin ser-los interessants.

Hi estan representades les Associacions dels diferents països aliats i neutrals; la Conferència celebrerà les seves sessions des d'avui, dia de la inauguració, fins al dia 3 de desembre.

Les dites representacions no tenen caràcter oficial i, per tant, l'ur titular no són membres de cap missió diplomàtica.

Per a representar les Associacions d'Espanya han estat designats don Rafael Altamira i don Cristòfol Botella; les Associacions franceses estan representades per M. Bourgeois i les portugueses pel doctor don Alfons Costa. — Havas.

París, 1. — «La Presse de Paris» diu que avui s'inaugura a Brussel·les una conferència en pro de la Societat de Nacions. La iniciativa de la conferència és del president de l'Associació Francesa, M. Leon Bourgeois, i de la Lliga Anglesa, de la qual són membres sobresortits lord Robert Cecil i sir Grey. Hi són representats 17 nacions d'Europa i d'Àsia i hi assisteixen 80 delegats, entre els quals hi ha molts diplomàtics, parlamentaris i ex-ministres.

En vigílies de la primera reunió del Comitè executiu de la Societat de les Nacions, la dita conferència té per objecte exposar les opinions universals sobre els problemes que agiten el món: tribunals, reducció

d'armaments, drets de les minories ètniques, etc.

Aquesta reunió no es proposa anul·lar el pacte del 28 d'abril de 1919, sinó, al contrari, aconseguir el ple desenrotllament de les garanties que comporta la pau del món.

Es segur que, en finalitzar les seves tasques, la conferència farà una crida als Estats Units perquè no posin obstacles a l'obra de la pau. — Havas.

El nomenament d'En Scialoja

Roma, 30. — El diari «Reich Post» arribat avui, atribueix el nomenament del senyor Scialoja, per a la cartera de Negocis estrangers, al desig d'arribar a una ràpida solució de la qüestió de Fiume, en un sentit nacionalista i conforme amb la seva opinió política.

França i Anglaterra — segueix dient nió de Wilson no es tindrà en compte el citat diari — apelen Itàlia i l'opinió.

El senyor Scialoja — acaba el «Reich Post» —, que apoha a Saint Germain els punts de mitja austríacs, podria ser un element eficaç per aconseguir la reconciliació entre el Vaticà i el Quirinal. — Havas.

Alemanya i els Estats Units

Washington, 30. — En contesta a la petició alemanya respecte la represa de les relacions comercials, el Departament de Negocis estrangers dels Estats Units declara que els viatjants de comerç alemanys podran d'aquí endavant obtenir autoritzacions per a circular pels Estats Units.

En els dits permisos únicament s'el·liran algunes restriccions de petita importància. — Havas.

Limitació del consum del carbó.

París, 30. — El Prefecte de policia del Sena acaba de firmar un ban en el qual ordena el següent:

«Des del dia 3 de desembre fins a nova ordre, amb l'objecte de reduir el consum del carbó, tots els cafès, bars, tavernes, teatres i altres sales d'espectacles públics tancaran llurs portes a dos quarts de dotze de la nit».

Les sales i acadèmies de ball i tots els «dancing-clubs», de qualsevol classe que siguin, reduiran la seva llum, conservant només una llàmpara de 16 vats o un bec de gas, per cada deu metres quadrats de superfície del subsol. — Havas.

Les Cambres americanes

Washington, 1. — El Congrés celebrà sessió el pròxim dilluns.

El divendres es rependrà al Senat el debat sobre el Tractat de pau, essent d'esperar que es produiran noves aspreses. — Havas.

Les eleccions municipals franceses

París, 1. — Com a resultat de les facilitats donades pel ministeri d'Interior sobre les eleccions municipals verificades ahir, són coneguts fins ara els resultats de 171 capitals i caps de partit, fent-ne 168.

La majoria dels vots i llocs han estat obtinguts en quatre pals socialistes unificats; en dos, pels republicans socialistes; en cinquanta, pels radicals socialistes; en cinquanta un, pels republicans esquerristes; en deu pels progressistes i en vuit pels conservadors.

Els conservadors perden la majoria en set punts. Els socialistes unificats la perden en un.

Els republicans esquerristes l'han conquerida en sis; els radicals en un i els republicans socialistes en un. — Havas.

França i l'Argentina

París, 1. — «La Presse de Paris» diu que dintre d'alguns dies es verificarà en aquesta capital un important acte d'amistat entre l'Argentina i França.

El dit acte tindrà lloc el dia 3 de

desembre, i després d'un banquet que presidirà M. Hannoteaux, president del Comitè franco-argentina, el senyor Carles Madariaga trametrà al mariscal Foch una miniatura en plata massissa de l'estàtua del general Sanmartín, erigida en una de les places de Buenos Aires, i al mariscal Joffre li trametrà una còpia exacta de l'escut de l'alliberador de la República Argentina.

Al mateix temps es donarà a tots dos mariscals un llibre que portarà les firmes dels ciutadans més eminents de l'Argentina.

Els argentins han volgut testimoniar d'aquesta manera llurs sentiments vers França i llur gratitud vers els artesans de la victòria, que han salvat la civilització.

També dintre d'alguns dies es verificarà una altra manifestació semblant en honor de la placa de Verdun i del mariscal Petain. — Havas.

Tittoni, president del Senat

Roma, 1. — S'ha celebrat una reunió a la qual han assistit 100 senadors, acordant-se designar el senyor Tittoni per a la presidència del Senat. — Havas.

Obres de guerra

Buenos Aires, 1. — Ha acabat els seus treballs el Comitè Patriòtic. El dit organisme porta recollits 23 milions de francs, que ha distribuït en obres de guerra. — Havas.

La discussió del Tractat de Pau als Estats Units.

Washington, 1. — Els representants dels diversos partits creuen que sense que s'adopti una base de discussió comú, fent lleugeres modificacions, la discussió del Tractat de pau no pot perllongar-se. Si Wilson vol salvar el Tractat, ha d'acceptar les reserves, en ses línies essencials. Els demòcrates creuen que el president Wilson farà un esforç suprem per aconseguir una conciliació entre les diverses tendències. A aquest objecte està redactant un missatge, al qual donarà lectura molt aviat.

Si l'obstrucció continua com fins ara, el Tractat de pau serà inevitablement rebutjat. Si, pel contrari, existeix una bona voluntat, i s'estableix una intel·ligència entre els partits, el Tractat serà aprovat. — Havas.

Els socialistes belgues es retiren del Govern

Brussel·les, 1. — El Congrés del partit socialista ha rebutjat per 1.416 vots una proposició contra la participació ministerial. La proposició ha obtingut 146 vots. — Havas.

Programa econòmic

París, 1. — El Comitè de creació del Comitè republicà del Comerç, de la Indústria i de la Agricultura, ha adoptat per unanimitat el programa econòmic següent:

El 16 de novembre de 1913, França ha parlat i s'ha pronunciat a favor de l'ordre i de la legalitat; vol treballar, però ignora el programa i les mesures que s'han de pendre per a realitzar:

Primer. Respeciar i fomentar la propietat individual.

Segon. Donar participació als treballadors en els beneficis de les empreses.

Tercer. Refondre les tarifes duaneres i acabament dels tractats de comerç inspirats en la llibertat comercial i amb taxes compensadores.

Quart. Reorganització completa dels transports.

Quint. Construcció d'una flota mercant.

Sisè. Intensificació de la producció agrícola, per l'aplicació de mètodes científics moderns.

Setè. Equilibri de les Hisendes, mercès a una multitud de mitjans que proposa i aconsella.

Vuitè. Supressió dels monopolis de l'Estat.

Les eleccions a Alsàcia-Lorena

París, 1. — Resultats de les eleccions municipals a Alsàcia-Lorena:

A Mulhouse han triomfat 18 socialistes unificats i 18 del bloc nacional; a Metz, 32 candidats de la Unió republicana. Se celebrarà una segona volta (ballotage) per a cobrir quatre llocs. A Estrasburg han triomfat 17 socialistes unificats, 4 radicals i 15 candidats del bloc nacional. — Havas.

Les relacions entre la Santa Seu i França

Roma, 1. — «Il Corriere d'Italia» referint-se a les versions que han circulat sobre una possible represa de relacions entre França i la Santa Seu, diu que les dites versions no procedeixen del Vaticà, a la qual secretaria d'Estat no hi ha estat comunicat res en aquest sentit. — Havas.

Brussel·les, 1. — Anit passada arribaren les comissions que han de pendre part en la conferència de la Societat de Nacions, a la qual ens hem referit en una nota anterior.

Els reis han obsequiat amb un banquet el representant de la República Helvètica M. Ador. — Havas.

Dones i candidats

París, 1. — Malgrat de què llei electoral no autoritza les dones per a presentar-se com a candidates, en les eleccions municipals se n'han presentat dues. Una d'elles s'ha presentat per la barriada de Montmartre, i ha obtingut 390 vots contra 2.434 de la seva contrincant; una altra que s'ha presentat per la Mueette ha obtingut 740 vots, contra 4.029 de l'altre candidat. — Havas.

Decisions del Consell Suprem

París, 1. — El Consell Suprem escoltà l'informe de l'Alt Comissari Mr. Clerke el qual donà compte de les condicions que obtingué la formació d'un govern que respongués plenament a la voluntat popular d'Hongria.

A conseqüència d'aquesta audició, el Consell Suprem decidí pregar altra vegada al govern hongarès a fi que enviat tan aviat com sigui possible una delegació encarregada de negociar la pau amb l'Entente.

El Consell decidí al mateix temps que els representants aliats dels països bàltics intervinguin prop del govern estonià perquè sigui més conciliador tocant a determinats problemes pendents, sobre la resolució dels quals ha demostrat intransigència més o menys inflexible.

El Consell aprovà el projecte de contestar a la darrera nota alemanya referent a la repatriació dels presoners.

El document serà remès aquesta nit a la Delegació alemanya i publicat demà. — Havas.

Elecció de diputats

París, 1. — Les noves eleccions legislatives verificades ahir per a proveir els sis llocs que quedaren empatats el 16 de novembre, han donat els següents resultats:

Elegits a Alger, un excombatent i un radical. Per Orán, dos de la Unió republicana, i pel territori de Belfort dos radicals socialistes. — Havas.

La malaltia de la sòn

Brussel·les, 1. — Ha arribat el vapor «Alberto Villes», conduint 350 quilograms d'or.

Els tripulants de l'esmentat vapor compten que a la regió d'Oubangui (Congo), la malaltia de la sòn està fent grans estralls entre els indígenes, passant avui del 50 per 100 dels atacats les defuncions que es registren. — Havas.

Contra el bolxevisme

Brussel·les, 1. — El Congrés socialista ha reprovat la introducció de propostes bolxevistes en llurs centres. — Havas.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA

Dimarts, 2 de desembre de 1935

La situació actual

Els conflictes socials a Barcelona han tornat a aguditzar-se. A la vaga del ram de construcció i les altres vagues existents s'ha afegit ara el nou focant i aquest nou conflicte, amb el precedent de la violenta i una mica teatral dissolució de la Comissió mixta, agrava la situació, ja gens fàcil, dels problemes socials plantejats a la nostra terra.

Nosaltres no som pessimistes. Nosaltres tenim fe en la vitalitat venedora de la nostra urbs i el seny essencial de la nostra terra. Cal reconèixer, però, que la situació és greu i que aquesta gravetat augmenta pel fet de l'absència d'un Poder públic que exercelxi amb eficàcia les seves funcions elementals.

Però aquesta mateixa absència d'un Poder públic eficaç exigeix a tots els ciutadans la màxima col·laboració en l'endegament, per les vies jurídiques, d'aquests plets socials.

Es lamentable que la defensa dels interessos de classe obligui a l'ús de certs mitjans perillosos i tal vegada contraproduents, però cal recordar a tothom que per damunt d'aquests estats passionals subsisteix una realitat permanent que no pot ésser defugida ni ignorada.

L'interès col·lectiu, que no és pas un interès patronal ni un interès obrer, però que sintetitza l'interès obrer i l'interès patronal i l'interès dels que no són patrons ni obrers, resta per damunt de tots els interessos de classe. I els interessos de classe no poden prescindir-ne. Car no hi ha fermaça més forta de l'interès de classe que l'interès col·lectiu.

La defensa dels interessos de classe és lícita i respectable. Però en aquesta defensa hi ha un límit, que no pot ésser ultrapassat, car si fos ultrapassat perillaria l'interès col·lectiu i amb ell el propi interès de classe que hom tracta de defensar. I aquest límit és la vida de la indústria, la vida de Barcelona, la vida de Catalunya.

Pensin tots que en la defensa dels interessos de classe cal no posar-hi ni un sol element d'injustícia ni de vanitat. Un sol punt que la passió o l'amor propi fes ultrapassar la mesura de la defensa justa, fóra intolerable i faria contraure als apassionats o als vanitosos una responsabilitat moral molt greu.

No vulguem fer irreduïblement contradictoris els interessos que són indissolublement complementaris. I en voler defensar els nostres interessos pensem tots — i pensem-hi amb voluntat conscient i amb amor cordial — en la nostra terra opulenta i benllogada. Pensem en Catalunya. Pensem que tots tenim una mateixa Pàtria, és a dir, una mateixa Mare. Pensem que tots som fills d'aquesta mateixa Mare, Catalunya; que tots som catalans, és a dir, que tots som germans.

I si tots ho pensem i si tots hi portem a aquest pensament la santa base de la nostra fe i del nostre patriotisme, veurem que el ritme amorosívol amb que el nostre cor bateja ens repeteix: Catalunya, Catalunya, Catalunya. I aleshores tots els camins de concòrdia ens semblaran planers i totes les solucions de justícia ens semblaran imminentment oblidables.

El pecat i la penitència

Els conflictes socials de tota mena que han esclatat suara a Madrid són una demostració palesa dels perills de jugar amb foc. Manta vegada els governants centralistes han contemplat els conflictes socials de casa nostra amb suïcida indiferència i adhuc amb secreta letícia. Creien, potser, que les convulsions socials podien debilitar la força renovadora del catalanisme integral, però que aquestes convulsions serien de urades fàcilment als líders de casa llur, com si fos possible avui isolat cap país ni cap «meseta».

La realitat, però, és més forta que els polítics centralistes. I mentre la malura universal pren a casa nostra els caires característics de la nostra nissaga i hi troba la positiva resistència d'una naturalesa vigorosa, en altres indrets de les terres hispàniques comença a estendre's sense que hi trobi cap revulsiu orgànic.

Sempre els governants centralistes han cregut que tot allò que no succeïa a Madrid no tenia cap importància. Ara mateix el senyor Burgos i Mazo es mostrava consíris com a conseqüència de l'anunciada vaga de periodistes a Madrid, car — deia — la manca de diaris produïria un greu conflicte. És a dir, mentre el ministre de la Governació creia una cosa lamentable que Madrid restés un sol moment sense diaris, no es recordava del que havia succeït a Barcelona, a València, a Saragossa, i a altres indrets de les terres hispàniques, on setmanes senceres deixaren de publicar-se els periòdics.

Ara aquests governants centralistes comencen a trobar la penitència que comporta llur pecat. Han cregut que podien viure en un règim d'ofici, menyspreant la realitat. La realitat, però, reïx, i en reïxir els troba sense defensa i sense preparació.

Si, almenys, la trágica realitat els servís de llicó i d'experiència... L'espectacle, però, que donen, als moments mateixos que aquesta realitat apareix més amenaçadora, ens fa temer que aquella gent no té res de dempò possible.

Polítiques

LA DIADA DE LA LLENGUA

Algunes entitats, i particulars també, comencen ja de parlar de les festes que tindran lloc en diferents indrets de Catalunya, en celebració de la Diada de la Llengua Catalana.

Entre altres sabem de Mollerussa i de Reus: cal recordar que en aquesta última ciutat l'any passat va tenir-hi molt especial ressò.

Parlant de Reus, acabem de saber que està a punt de reaparèixer la «Revista del Centre de Lectura», la qual serà bilingüe; no sabem per què.

EL LLIBRE D'EN CAMBÓ

«Vuit mesos al ministeri de Foment», que és el llibre de recentíssima publicació del nostre il·lustre amic, En Francesc Cambó, és objecte de molta laudatòria comentaris per part de la premsa catalana de tota la Pàtria.

Consignem, per exemple, «El Giro-nès», de Girona; «Baix Empordà», de Palafrugell; «La Costa de Llevant», de Canet; «Pàtria», de Valls; «Gazeta de Vich»; «La Veu de Tarragona»; «Alt Empordà», de Figueras; «El Pallars», de Eixida; «El Pla de Bagès», de Manresa; i «Arenys i sa Comarca», d'Arenys de Mar.

Cultura

L'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, obre un concurs per a la redacció d'una cartilla destinada a ésser remesa als contraents en l'acte del matrimoni i el predilecte fi del qual haurà de ser el de fer-les conèixer llurs deures envers la concepció i cura dels fills, enlairar l'excel·lent funció de la maternitat i donar regles per al seu bon compliment.

Les bases estan de manifest a l'Acadèmia.

Es podrà concedir un premi de 100 pessetes i un accésit de 50 pessetes.

Al Foment del Treball Nacional es va celebrar la inaugural del curs de la Societat de Geografia Comercial.

Després d'obrir l'acte, el secretari va llegir la Memòria reglamentària dels treballs realitzats per la Societat durant el finit curs.

Després, el senyor Carreras Candí va donar lectura d'un discurs desenrollant el tema: «Lexicografia geogràfica catalana».

Va tractar de la convenient depuració de la lexicografia geogràfica catalana.

Cita variats textos de cartes geogràfiques antigues i modernes, que demostren les adulteracions que fins a la data ha sofert la nostra lexicografia.

Va acabar el senyor Carreras Candí dient que la Societat de Geografia Comercial es proposa treballar amb entusiasme per aconseguir l'objecte que la informa.

La conferència, que va resultar interessant, fou aplaudida.

A càrrec de don Pere Gullanyà Roure, demà, dia 3 del corrent mes de desembre començarà el curs de llengua i història de Catalunya al Casal del Bergadà, organitzat per «Nostra Parla», el qual es donarà tots els dimencres i divendres, de nou a deu del vespre.

La matrícula, que és gratuïta, serà oberta fins al 30 del corrent, podent s'hi inscriure tots els que desitgin assistir a l'esmentat curs, al domicili del Casal del Bergadà (Plaça Sant Josep Oriol, 2, principal), o en el de «Nostra Parla» (Boters, 16 primer), de set a nou del vespre, cada dia de treball.

L'Habilitat dels Mestres del partit de Barcelona pagarà els seus de novembre el dimarts i dimecres (dies 2 i 3), de dotze a una i de cinc a set de la tarda.

A l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya (Portaferrissa, 6, principal), el dia 4 de l'actual, a les cinc de la tarda, el doctor Serrallach donarà principi a una sèrie de conferències públiques sobre la interpretació clínica dels anàlisis d'orina.

A la primera sessió (que es repetirà cada dijous a la mateixa hora) s'ocuparà de la «Diuresi en general, polúries i oligúries».

La nova situació del plet de Fiume

De Roma arriben insistent informacions segons les quals el plet de Fiume va per bon camí. Quin camí és aquest? Un telegrama l'indica: l'anexió de Fiume a Itàlia. S'anuncia, en efecte, que d'aquí a pocs dies el Govern italià proclamarà l'anexió i que després la confirmará el Parlament d'Itàlia.

Per a gestionar la conformitat o, almenys, la tolerància dels Governos aliats respecte a l'anexió, ha anat a París el nou ministre d'Affers estrangers d'Itàlia, Scialoja. Reel·lirà aquest en ses gestions?

La nova fórmula italiana està basada en la tesi que, davant l'actitud del Senat nordamericà en la qüestió de la pau, els Estats Units perden el dret a intervenir en els afers d'Europa. Diplomàticament, aquesta tesi apar fonamentada. Així, doncs, el Govern italià proposa que el plet sigui arranjat entre les potències que signaren el tractat de Londres de l'any 1915, és a dir, Itàlia, França i Anglaterra, puix Rússia, com a factor diplomàtic, avui no existeix. És evident que, prescindint-se dels Estats Units, el plet de Fiume entra en una nova situació.

Aprovaran els Governos de Londres i París la fórmula de Scialoja? En el cas que aquesta fórmula consisteixi, efectivament, en l'anexió pura i simple de Fiume a Itàlia, creiem que Anglaterra i França voldran que s'arrangi alhora el plet de Dalmàcia, més greu que el de Fiume. I si accepten per al plet de Fiume una solució favorable a Itàlia, demanaran en canvi una solució del plet de Dalmàcia favorable a Iugoslàvia. No és versemblant que els Governos de París i Londres acceptin la fórmula italiana pertocant a Fiume, tot deixant sense resoldre l'afet que ofereix més gravetat i més perills, o sigui el del territori dalmata.

De totes maneres, la solució que adoptin els governs de Londres, París i Roma no constituirà una vera solució si no té, d'una banda, l'assentiment de l'exèrcit i de la marina d'Itàlia i, de l'altra banda, l'assentiment del Govern de Belgrad.

Quant al fet de prescindir-se dels Estats Units, recordarem les paraules que pronuncià no fa molt un alt personatge nordamericà: «Els Estats d'Europa — digué — podran prescindir del nostre parer. Però, en aquest cas, hauran de prescindir també dels nostres diners».

A. ROVIRA I VIRGILI.

CASES A FER

Les societats solen passar per alternatives de repòs o de moderada evolució i de trasbals o de pujia renovadora. Quan estan avesades al viure normal, de vegades rutinari i tot, considerables i intangibles, gairebé divines, les llurs institucions, i és aleshores que predomina el rigorisme conservador. Quan veuen o senten la crisi de la seva vida, volen rescatar-se en poc temps del róssec, devegades secular, que les enganyava. Es aleshores que, plantejada l'era reestructurativa, baldament s'hagi plantejat visant un problema concret, hom la fa extensiva a tots els altres; i ja no és un abus ni una institució que vol reformar-se, sinó tot el món, referent de cop i volta. Rares vegades una reforma o una revolució han estat monogràfiques i quasi sempre volen ésser enciclopèdiques, universals.

Per aquestes raons presenciem avui dia una total revisió de les velles valors i sentim parlar, entre altres tantes coses, dels lloguers i de llur encariment. El criteri simplista resol aquesta crisi d'una ben senzilla manera: taxant-los, fixant-los a proporció de bases més o menys difícils d'escatir.

Nosaltres creiem que la crisi dels lloguers, tant o més que un daler immoderat de guany, constitueix una manifestació més de la present commoció econòmica. La guerra, a fora d'Espanya, els aturs de totes menes a casa nostra, i les dificultats que entrebanquen el treball, han produït arreu la minva, sovint la paral·lisi, de la construcció. En temps normal la producció era proporcionada a l'augment de necessitats. Ara no. Hem passat una pila de temps sense edificar, a casa nostra la població més aviat ha crescut, i ens trobem amb un gros déficit de cases. I aleshores, per la llei elemental de l'oferta i la demanda, ha vingut automàticament la puja del preu dels lloguers, de la qual, com de totes les puges, alguns i potser molts, han procurat aprofitar-se'n.

Més que del conflicte de l'augment dels lloguers, caldria parlar del conflicte de la manca de cases.

Per això, sense negar que reformes de la nostra legislació civil i que mesures d'ordre social podrien ésser assajades per a mitigar el conflicte, creiem que el seu remei més eficaç ha d'ésser el de fomentar la construcció. L'Estat, els Ajuntaments i tots els organismes que puguin ajudar-hi, han de marcar una franca orientació intensificadora de la producció d'habitatges.

Plau-nos consignar que el nostre Ajuntament ja ha donat un bell exemple, en preparar un concurs per a garantir un mínim del sis per cent de cases de molt veïnatge que en siguin més merelxadores entre les que de bell nou s'edifiquin.

Aquest número
de
LA VEU
ha estat passat
per la censura

EL LOCAUT

LA SITUACIO

Durant tot el matí no hi hagué a la Federació Patronal la concurrència d'aquests dies, a causa de no haver-hi gaires consultes a fer.

No es tenia notícia sinó d'un incident: que els obrers de la casa «Americana Otto, S. A.», havien reventat la porta, que era tancada.

Respecte al nombre d'obres en vaga a causa del locaut, ens fou dit que no hi havia hagut temps fins ara de calcular-lo.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha estat passat per la censura.

EL PRIMER DIA

Quan anaren els obrers de les fàbriques i tallers es trobaren amb les portes tancades i un avís que lesia que, davant el fet de no haver-se complert les bases del conveni, d'haver persistit les vagues existents i haver-se declarat de noves, d'ordre de la Federació Patronal es suspènien els treballs.

Els obrers es retiraren tranquil·lament. Alguns anunciaren el propòsit de reclamar els jornals dels dies que estiguessin parats.

Alguns tallers de fusteria continuaven treballant fins acabar la feina començada. El mateix passava en algunes del ram de l'aigua.

Els tallers grans i petits de fusteria, manya, ebenistes i altres oficis, eren tots tancats.

La ciutat, estant obertes les botigues, no presentava cap aspecte anormal.

Eren tancats els grans magatzems i molts despatxos de fàbriques. També ho eren les impremtes.

Pels carrers s'hi veien més obrers que de costum, passejant tranquil·lament.

Els sindicats recomanaven treballar on es pugui i no plegar sinó per decisió dels patrons.

Circularen molt pocs carros, havent-se fet algun carretell de farina a les feques.

De la província no hi havia notícies oficials. Particularment es sabia que a Manresa no hi havia locaut perquè allí no han estat infringides les bases del conveni.

Es deia també que bastants patrons de província, que no havien tingut encara locaut, continuaven treballant per considerar que abans han d'esser acomiadats els obrers amb els requisits legals. Els de Barcelona entenen que aquest locaut és continuació de l'anterior i que el dit tràmit legal ja es va complir.

A Terrassa i a Sabadell no hi ha locaut.

En alguns punts de la ciutat patrullaven parelles del sometent, en previsió d'incidents que no es produïren.

El cap superior de policia, general Arlegui, manifestà ahir tarda que no tenia notícia de cap fet desagradable.

Tampoc n'hi havia cap al jutjat de guàrdia.

A Gràcia treballaven les fàbriques de Matas, Domènech i Puigmarí.

El comerç al detall i el del ram d'alimentació ha rebut encàrrec de la

Federació Patronal d'estar disposats al primer avís.

EL GOVERNADOR

El governador interí senyor de Prat, confirmà ahir tarda que el locaut no havia donat lloc a incidents.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha estat passat per la censura.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha estat passat per la censura.

AL PORT

El locaut s'ha declarat al port de manera molt rigorosa. Ni tan sols ha estat deixat al seu lloc el personal de descarrega del blat, de manera que avui no s'ha fet la més petita operació de moviment.

El vapor «Barcelona», de la Companyia Transmediterrània, començà el disabte la descarrega de blat de Canàries, però la meitat del carregament ha quedat a bord. Els consignataris de la fruita realitzen gestions per a obtenir concessió de descarrega, oferint-se ells mateixos per a fer-la. Fins ara no han pogut realitzar aquesta pretensió.

També s'ha demanat excepció per descarregar 300 caixes de torrons que porta d'Alacant el vapor «Margarita». Aquest vaixell ha estat 20 dies en la travessia a causa del mal temps.

TRANSPORT DE SUBSISTENCIES

Ahí vespre el governador interí va conferenciar amb una representació dels patrons carreters sobre la normalització del carretell de les subsistències.

També varen parlar amb l'alcalde els expressats patrons, els quals varen oferir per el que poguessin per la dita normalització.

Avui havien de destinar carros al transport de farina a les feques, i demà al carretell de blat del port a les farineries.

UN ALTRE CRIM A TERRASSA

Ahí, a Terrassa, a les sis del matí, quan anava al treball Joaquim Xerica, majordom de la fàbrica d'Eustasi Onandia, fou agredit al carrer del Nord per tres desconeguts, que li tiraren alguns trets de revòlver.

El Xerica, va caure ferit greument en un peu.

Sentint les detonacions, hi acudí el guàrdia municipal que presta servei a l'estació del ferrocarril, prop del lloc del succeís, i veié els tres agressors que fugien.

Immediatament tirà sobre d'ells, perseguint-los molta estona.

Els delinqüents contestaren disparant alguns trets, que no feren blanc, i aconseguiren escapar.

El ferit, en greu estat, fou conduït a Barcelona en automòbil per a ingressar en una clínica.

Letra catalana, de Wagner i Bach, que foren llargament aplaudides. La senyora Gales de Camps cantà una «Pescaire» i una «Rosa de Bardissa», de Schumann, veritablement encisadores. La última l'hagué de repetir per acallar els picaments de mans amb que el públic la premià.

També el director de l'Orfeó, senyor Carbonell, executà una composició a piano, demés d'acompanyar els cantaires.

Després d'un breu descans i amb l'escenari atapeït de personalitats rodant el senyor Laporta, el senyor Vives i Borrell, per invitació del Consell Directiu, però llargament, estudiant en els seus diferents aspectes la personalitat del conegut escriptor. Seguidament, el regidor republicà nacionalista senyor Batanyà feu notar l'esperit familiar i companyivolt que anima tots els actes de l'homenatge, i de manera especial feu referència als anys passats de companys de regidoria, que són un teixit d'exemples de cavalleritat i bonhomia. Recordà que en el «Senyor Cintet» sempre ha trobat l'home bo i franc que no solament s'ha interessat pel bé de la ciutat, sinó que moltes vegades ha

fet grossos sacrificis pels seus conueïns.

N'Antoni Muntal llegí un bell sonet allusiu a l'acte, original d'en Marian Amat, essent uns i altres premiats amb aplaudiments.

En acabat, En J. Camps llegí «La cassera». En M. Camps, «El sereno». N'Antoni Muntal, «La festa major». I En J. Garcia «Teatre de Sans», tot original de don Jacint Laporta, d'un calent literari amentament popular i agradosa fluïdesa.

El públic agraí i premià serollosament la dita lectura, així com el curt però sentidíssim parlament del senyor Laporta, en el qual agraí la segona ell-immerscudà, festa.

En la tercera part, el quadro dramàtic de l'Orfeó, que dirigeix En Joan Camps, posa en escena la bella comèdia dramàtica d'Apel·les Mestres, apel·lada «Sirena».

Tot el quadro sobressortí per la justesa en la interpretació; especialment la senyoreta Curte, distingida orfeonista, la qual sabé desmentir bellament el seu paper.

En el local de la societat i en espera de saludar el senyor Cintet, hi quedà un grup de senyors, els senyors Tarrida, Masclans, Ferrando (Jaume i Francesc), doctors Casals i Colet, els senyors Aixelà, Pujol i Na Joana Farnés.

En resum, una festa agradable que resultà un gros èxit.

El terrorisme en acció

DE LA BOMBA DEL MONUMENT AL DOCTOR ROBERT

El ministre d'Instrucció pública ha contestat el telegrama del Rector preguntant-li que influïa prop del ministre de la Governació perquè sigui concedida la Creu de Beneficència a l'estudiant Montyeys.

El Círcol de l'Exèrcit i l'Armada ha oficial al rector, fent-li avinent que si és concedida la Creu de Beneficència a l'estudiant Montyeys obrirà una subscripció a favor seu.

Ahí matí, senyores alumnes de la Facultat de Farmàcia han recorregut les aules de la Universitat recollint donatius de 10 centims destinats a la subscripció oberta pel nostre col·lega «El Noticiero».

També han postulat estudiants a la delegació d'Hisenda i a la plaça de la Universitat.

La Universitat

Han visitat el Rector l'alcalde i el secretari de l'Ajuntament de Riells, preguntant-li que faci gestions perquè la superioritat resolgui aviat l'expedient d'escola mixta que tenen fet.

El rector els ha promès complaure'ls fent-se càrrec de la necessitat d'aquesta escola, tota vegada que els nois han d'anar ara a sis quilòmetres lluny.

El mestre d'Odena participa al Rector la creació d'un grup excursionista escolar, i que ja s'han fet visites a fàbriques de Capellades.

El de Santa Colòma de Gramanet comunica que està organitzant la Mutualitat Escolar.

S'ha concedit la dispensa d'edat a donya Mariana Reverter per a cursar els estudis de llevadora.

S'han desestimat les instàncies de l'estudiant de Medicina Joan Aran Torres i de l'alumne Amadeu Llaveries.

El Rector ha rebut les RR. OO. concedint l'excedència voluntària als mestres de Isobol i Regincós (Girona) senyors Joan Marcó i Antoni Barceló.

S'ha autoritzat al Rector perquè pugui anul·lar a l'alumne Sebastià Bosch les matricules d'aquest any, valent-li el pagament pel pròxim abril.

El governador de Girona ha contestat al Rector que s'interessava perquè fos oberta l'escola del poble de Fontcoberta.

El senador doctor Daurella ha estat a acomiadar-se del Rector, car marxa avui cap a Madrid per assistir al Senat, a la discussió del projecte d'Autonomia universitària.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el més petit cas) d'avaluar degudament els originals.

De Mallorca estant

EL CENTENARI D'EN QUADRADO.— UN NOBILIT DEMOSTRATIU D'IN-TOLERANCIA.

Després de repetits ajornaments, per fi diumenge propassat va ésser possible celebrar les festes commemoratives del naixement de l'escriptor i polígraf En Josep Maria Quadrado.

Encara que En Quadrado fos, pel seu naixement, de Ciutadella de Menorca, és ben cert que se'l pot considerar més mallorquí, perquè a Mallorca féu sa vida.

Home de múltiples varietats intel·lectuals, fou tal la seva producció i el seu treball, que ara, amb motiu del seu centenari, ha pogut sofrir, i sortir-ne airo, la prova considerable que representa estudiar-lo com a historiador, crític d'art, apòlogista de la religió, precursor de la democràcia cristiana, autor ascètic, periodista i escriptor d'estil impecable; prova aquesta que per la seva magnitud i complexitat, pocs homes podrien resistir.

Les festes del Centenari, a les quals es va associar no solament l'element oficial, sinó també el popular, van consistir en dues parts: la del matí, en la qual el nostre senyor bisbe va celebrar de Pontifical a la Seu, amb assistència d'autoritats i representacions oficials i públiques, i en la benedicció i inauguració del monument que en honor d'En Quadrado ha aixecat el nostre Ajuntament.

I, ja que parlem de monuments, si guin's permès fer una digressió per a dir que, sense negar que En Quadrado es mereixi un monument, sembla incongruent que el seu s'hagi inaugurat abans d'acabar-se el del Rei Jaume I (començat ja fa anys) i abans que En Ramon Lull en tingui un, tal com es mereixia, i no l'estatua migrada i raquítica aixecada a la vora de l'Institut.

I, tornant a la festa, direm que el monument d'En Quadrado s'ha aixecat al jardí del carrer de «Palacio», entre el Palau de l'Abundància i el Círcol Mallorquí.

En quant a la part artística del monument, ens sembla senzillament deplorable; és molt poc inspirada; el peu recorda quèlcom del monument a En Pittarra i la columna que sosté el bust és desproporcionada amb el capítell que la corona.

Per fortuna, com que la columna és encara provisional, car s'ha de fer de marbre, tenim l'esperança que es corregirà el tal defecte.

Va beneir el monument el bisbe, i el batlle va pronunciar un discurs fent un estudi a grans línies d'En Quadrado.

A la nit, a la sala de sessions, presidida pel bisbe i amb assistència de les altres autoritats, es va celebrar

una vetllada necrològica, en la qual es pronunciaren diferents discursos sobre En Quadrado.

En un d'ells es va demostrar com la passió pot fer dir coses veritablesment extraordinàries.

L'expressió de la Secció Filològica de l'Institut, M. Alcover, que va estudiar En Quadrado com a historiador, demés de parlar en un paràgraf, amb molta entonació, de «la incontestable, la heròica, la mare Espanya», va dir després que el famós decret de Nova Planta d'en Felip V havia fet un benefici, convertint en província l'antic regne de Mallorca, test-aquesta inoportunitat i que ens va deixar una mica astorat.

Entre els altres que parlaren hi havia M. Costa i Llobera, el qual va estudiar En Quadrado com a estilista, i el jove poeta M. Andreu Calmarí que va llegir una poesia, en la nostra llengua, titulada «Himne a Quadrado», que, dins del seu gènere, està molt bé i fou merescudament aplaudida.

També va pendre part en la vetllada, llegint un treball sobre «En Quadrado i la democràcia cristiana», el nostre bon amic En Guillem Fortesa, president del Centre Regionalista, que, com és natural, va parlar en mallorquí.

I aquí ve co de l'incident d'intolerància.

Tot just En Fortesa havia començat, el degà del Capítol Catedral senyor Roca, amb mostres d'indignació, i com si l'haguessin ofès personalment, es va aixecar, i remugant i movent renou, va abandonar la sala, donant lloc a que es fessin comentaris molt poc favorables per la seva falta de cortesia i correcció.

Cosa molt més censurable la per ell fet, tractant d'un senyor que és mallorquí, quan allí hi havia un grup de militars i autoritats forasters, i cap d'ells va fer senyal d'incorrecció i falta de respecte, com el senyor Roca.

Però aquest es va emportar aleshores la merescuda lliçó, quan va veure que el senyor bisbe, el seu superior, el qual tampoc havia fet la més lleugera demostració, en el discurs que va pronunciar, com a final de l'acte, va pendre peu de les paraules que respecte a En Quadrado i al doctor Torres i Bages, havia pronunciat En Guillem Fortesa.

I no es penseu que per a protestar del que ell creia mal fet d'En Fortesa (al qual des d'aquí felicito corament per l'èxit) ho fes el senyor Roca en castellà, sinó que parlava en mallorquí.

Per acabar, direm que En Fortesa rebé, gràcies al senyor Roca, més sollicitacions encara, de les que hauria rebudes, sense tal demostració d'intolerància.

R.

26 novembre, de 1919.

Evocació de Martínez Imbert, gentleman

Ens ha deixat sense diàleg i sense somris el prototipus de l'artista «gentleman».

L'esperit de don Claudi Martínez Imbert ha finit en la nostra ciutat com si aquests dies agitats, vulgarissims i terribles repugnassin a la seva impecable elegància.

Quan, després de la seva mort, han pogut tornar a sortir els diaris, han dut biografies de l'artista exquisit.

Ell era el músic-home que amb la mateixa serenitat d'escolit vagava pels camps de l'ideal i ennoblia els salons en societat.

La seva rara cultura, ja en època que a casa nostra per la cultura no hi havia creuada, el feia conelxedor i perseguidor dels genis contemporanis i inquiet i coneixia a Wagner quan gairebé ningú el coneixia en la Catalunya-Bella dormida al bosc.

No obstant, la seva més aguda espiritualitat era reservada als clàssics, i en les moltes obres fonament religioses que tenia escrites vers els clàssics derivava la seva inspiració.

Pianista correcte, als començos de sa vida artística havia donat selectes concerts públics. Però no essent, no podent ser, per sa aristocràcia d'esperit, amant de multituds, sentí vocació pel professorat, que el posava en contacte amb l'ànima pura i sedenta de les inexpressions individuals difícils.

Havia format amb els seus fills un quartet inoblidable. S'asseia al piano, i al seu vol les mans joves i nobles

dels seus fills prenent el violí, el violoncello i la viola, amb el respecte ardent d'unes relíquies sonores.

El que els diaris no diuen, al dir, més ben o més mal dites, aquestes coses, és la impressió de l'home.

A nosaltres, que com a artistes ens guanyava l'emoció, com a home ens era dialèctic.

L'havíem conegut, serà, pausat, distingit, en uns dies dolorosos, en mig d'un paisatge fi de la Catalunya alta.

Una mort immensa, una desgràcia gran pel cor i per la Pàtria, no penetrava tot, invisibles i inevitables.

Amics i deixebles rodaven espas perduts pels carrers típics del poble ventejat i sà, i quan ens acostàvem a la casa sagrada, d'una finestra oberta vessava el bleix fadigós d'una agonia que ens semblava l'agonia d'una Pàtria.

Entre nosaltres, tan trist com nosaltres, don Claudi Martínez Imbert, l'home aquànim, era el serà aquells dies.

Parlava amb veu fina i precisa i anava correctament vestit de negre, com si esperés rebre la Mort amb valentia i sorrientadora i en representació de tots.

Per tal que havia sabut formar una família exemplar i selecta, vora d'ell sempre hi anava un fill, com si controlés la vida al costat del pare-mestre.

Per això als seus fills els ha pervigut un dol molt gran, acceptat com una disposició altíssima, i lo ha pensat manies voltes amb aquell Claudi amic meu enyorat, que es deu sentir l'ànima solitària davant la pampa argentina, tota el cel gran que li guarda el pare.

R. SUBIRACH SENTIES

Homenatge a Jacint Laporta

Diumenge se celebrà a la sala d'espectacles de l'Orfeó de Sans l'anunciat homenatge al conegut doctor i regidor nacionalista pel districte VII, En Jacint Laporta i Mercader, president d'aquella entitat.

Ultra els socis de l'Orfeó que estimen com a mestre el seu president, s'hi podien veure representats tots els estaments i totes les gerarquies, car el «senyor Cintet» és persona de molt arrelada relació, mai emboirada, ni tan sols en els moments de més enconada lluita política.

Molt abans de l'hora assenyalada, era curulla la sala esperant poder testimoniar al popular doctor l'estimació de tot hom. Aquest, que amb el Consell directiu ocupava la llotja d'honor, era salutad i felicitat per innumerable amics que volien palesar llur presència.

A la primera part de la festa els socis de l'Orfeó, Olivella i Cubells, cantaren diferents composicions amb

Darreres informacions

Telegràfica i Telefònica

El Consell de ministres

Madrid, 1, 11:45 nit.
A les onze han arribat de nou a la Presidència el cap del Govern i el ministre de la Guerra.

El president s'ha limitat a contestar a les preguntes dels periodistes que anava a donar compte als seus companys del que ha passat.

Continuen reunits els ministres en Consell.

EL GOVERNADOR DE BARCELONA

El governador civil de Barcelona, senyor Amado, ha conferenciat extensament amb el marquès d'Alhucemas.

Ha anat a informar-lo de la situació a Barcelona, per tal que quan es desenvolupi el debat en què han d'intervenir tots els caps de minories, el marquès d'Alhucemas pugui comunicar als seus amics del Congrés tots els antecedents de la qüestió.

El senyor Amado ha estat també al domicili del senyor Sánchez de Toca, amb el qual ha parlat durant mitja hora.

PERSONAL DIPLOMÀTIC

Ha estat nomenat primer secretari de la Legació de S. M. a Brussel·les el cònsul de San Vicente de Carrión, i per ascens ha estat designat per a igual càrrec a Atenes don Just Gómez Ocerin.

LA VAGA DE LES ARTS GRAFIQUES

En compliment dels acords adoptats per l'Associació de l'Art d'Imprimir, aquest matí ha començat la vaga en la majoria de les impremtes de Madrid que no han firmat la concessió de les millors sol·licitades.

Els obrers tipògrafs, els de màquines i els d'enquadernacions, així com els litògrafs, han acudit al treball a l'hora de costum, però abans de començar les tasques els delegats han sotmes als patrons les millors demandes, comunicant-los a signar, i no essent atesos, els obrers s'han retirat, començant la vaga.

Entre les impremtes els obrers de les quals estan en vaga figuren les de l'Editorial de Reus, Litografia Artística, Foment, Vidua de Pérez de Velasco, Sanz Calleja, Impremta de l'Arxí, Coello i altres.

A la impremta de Rivadeneira han començat a treballar alguns obrers, però els directores, tement que fossin els vaguistes, han interromput els treballs.

En algunes altres cases que, sens dubte, compen amb personal no associat, s'ha treballat normalment.

Davant d'aquestes impremtes s'han format grups d'obers, però no han ocorregut incidents desagradables.

ARTISTA ROBADA

S'ha sabut que l'artista Blanca Alonso de los Rios, de la companyia Guerrero-Mendoza, ha estat víctima d'un robatori en un Hotel de Buenos Aires.

tre, quan es treia els seus abrics, a la cambra de l'Hotel va veure que la porta s'obria i que, l'un darrere l'altre, entraven tres emmascarats, empujant pistoles.

L'actriu, presa d'un atac nerviós, va caure desplomada en un cadiral, i quan tornà en si, notà amb la natural sorpresa, que havien desaparegut els cofres i paneres on guardava el seu equipatge.

L'empresa de l'Hotel indemnitzà amb uns quants milers de pesos a la senyoreta Blanca Alonso de los Rios.

L'actriu, en un dels cofres robats, guardava el diari i alguns documents d'interès personal.

Al cap de pocs dies de començat el robatori, la futura primera actriu i empresària rebé dues cartes dels apatxes. En una d'elles se li exigien 20.000 pesos per la devolució dels documents.

En l'altra, que era un cant a la seva bellesa i una declaració amorosa, un dels apatxes explicava com els seus companys, sense donar-se ell compte del cop que contra ella es preparava, l'havien desvaluat.

En aquesta carta expressava l'apatxe l'amor que sentia per l'actriu i li oferia robar el documents per a reintegrar-los, encara que per això hagués de matar algun dels seus companys. La citava a una entrevista, on l'actriu podia assistir sense por a cap emboscada, i la invitava que li contestés en la secció de notícies d'un gran diari.

L'actriu contestà, però com que això coincidirà amb la tornada de la companyia Guerrero-Mendoza a Espanya, quedà tallat l'episodi.

BANQUET

El con consolar americana ha ofert un banquet al delegat-president, el cònsol argentí doctor Ferran Jardon, mostrant-li el seu afecte.

A l'acte hi han assistit les autoritats de Madrid i ha presidit, en representació del ministre d'Estat, el cap del Gabinet diplomàtic, senyor Figuerola.

També han concorregut a l'acte els consols espanyols amb destinació al ministeri d'Estat.

Crisi total

Madrid, 2, 12:30 matinalada

El senyor Burgos Mazo, a les dotze de la nit, ha rebut al ministeri de la Governació, els periodistes.

Ha començat dient-los que no hi havia nota oficial del Consell, perquè el Govern es trobava en crisi.

S'ha limitat a dir que en el Consell, el ministre de la Guerra havia presentat la dimissió i que per part dels altres ministres s'havia fet tot el possible per convèncer el general Tovar que la retirés.

En virtut de l'actitud irreductible d'aquest, el president del Consell s'ha traslladat al Palau per a presentar al Rei la dimissió de tot el Govern, al·legant les causes que l'obligaven a fer-ho.

El Rei ha cridat al Palau el general Tovar per a procurar convèncer-lo, però aquest s'ha mostrat irreductible, com en el Consell.

El senyor Burgos ha acabat dient que aquesta serà una crisi ràpida, car la solució serà immediata. Suposo que demà mateix hi haurà Govern.

En acomiadar-se els periodistes li han dit:—Aleshores, fins demà...

A la qual cosa ha contestat el ministre:—Sí, fins demà, que em trobaran aquí o trobaran el meu substitut.

Ha dit que s'han passat a les Cambres les comunicacions oportunes per a suspendre demà les sessions.

A L'AJUNTAMENT

Per a tractar de la Reial ordre de Governació sobre la municipalització del pa a Madrid, s'ha reunit aquest matí l'Ajuntament en sessió extraordinària.

El senyor Noguera ha combatut la decisió ministerial, que tracta de fer caure sobre l'Ajuntament una responsabilitat que no s'ha d'acceptar.

S'ha mostrat partidari de la municipalització del pa, però sempre que s'estudiï bé l'assumpte.

Els senyors Silva, Corona, Calzada, García Cernuda, marquès de Villabriga i Saornil han intervingut per a discutir el mitjà de donar forma legal a la disposició ministerial, convenint en la necessitat d'establir una fleca reguladora, com a punt de partida de la municipalització del pa, i estudiar després l'assumpte.

El senyor Aguilera ha aplegat una proposició relativa a la conveniència d'atacar la R. O. sol·licitant per això l'ajut material de l'Estat.

Com que n'existien altres de diferents tendències, era impossible referir en una, s'ha acordat suspendre la sessió per a reprendre-la demà a les onze.

DE SARAGOSSA

Saragossa.—Els carnisseros, fent cas omís dels acords de la Junta de Subsistències, han pujat el preu de la carn, cobrant-la avui, ja, a 40 cèntims més el quilo.

Això ha originat alguns incidents.

La Junta de Subsistències es reuneix avui per adoptar mesures energiques sobre el procedir dels carnisseros, que significa una infracció dels acords presos.

Altament, la puja es considera injusta, puix la cotització de la carn acusa baixa.

A conseqüència d'haver estat acomiadats uns cambrers de dos hotels que abandonaren el treball durant la vaga general, la Societat de Cambrers ha declarat el boicot als dits dos hotels.

A petició de la Cambra de Comerç, el governador ha telegrafiat al ministre de Foment demanant-li la condemnació dels drets de magatzematge defingudes durant la vaga general.

En les estacions per les mercaderies.—Han entrat avui a prestar servei

a Teléfonos els cinc empleats acomiadats a causa de l'última vaga general.

LA VAGA DE VIGO

Vigo.—Continua desenvolupant-se pacíficament la vaga general.

Han fallat en absolut les hortallisses i el peix i ha escassejat la llet.

El pa es fabrica en quantitat suficient per al consum públic.

Els carrillaires no han parat, a pesar de tenir anunciada la vaga.

De tramvies només en circularen alguns amb personal no associat, essent un d'ells apedregat.

L'alcalde prossegueix les seves gestions per solucionar el conflicte.

PEL DESCANS DOMINICAL

Granada.—La passada nit s'han reunit els redactors, calistes i personal de màquines dels diaris i acordaren, en vista del silenci dels gerents i directores a la petició formulada sobre el descans dominical, interpretar aquest silenci com assentiment i deixar d'acudir al treball des del diumenge, dia 7 del corrent mes.

LA VAGA DE MALAGA

Malaga.—La població està molt animada.

Demés de l'agombolament de vaguistes, circula al públic pels carrers, inclos les dones, que estan fregint de notícies.

Solament s'ha publicat de la premsa local el diari «La Unión Mercantil».

La vaga general segueix amb perfecte ordre, complint tots els associats severament les ordres del Comitè.

Avui ha estat ben proveït el mercat, havent-hi oam procedent del bestiar sacrificat per l'Ajuntament.

Només ha mancat oli de classe corrent, venent-se el refinat a preus elevadíssims.

Ha mancat pa a conseqüència de l'escassetat de farines, perquè anit passada hi hagué dificultats per al transport en el port, però aquest matí facilità la companyia del consorci els carros necessaris per al transport de farina, i a les fleques pastaren els soldats.

Només es treballa al port en la descàrrega del vapor «Vives» per estar tots els carros disponibles destinats a subministrar farina a les fleques.

Les autoritats han adoptat iguals precaucions que en dies anteriors.

El governador, parlant amb els periodistes, s'ha dolgut que es plantejgin vagues il·legals sense esperar el resultat de les gestions.

Va afegir que confiava que els vaguistes deposarien llur actitud abans que el governador es vegi obligat a prendre energiques mesures.

Respondent a aquest criteri no ha pres disposicions contra la Directiva del Sindicat de fleques.

CONGRES MINER

Oviedo. El Congrés miner ha acabat les seves reunions.

Es prengueren els següents acords: Mantindre la jornada de set hores fins a conèixer el reglament que ha de presentar la petronal.

Celebrar el vinent mes de gener, un altre Congrés per a discutir la conveniència de suprimir el treball a preu fet.

Gestionar la readmissió dels 60 obrers seleccionats.

Concedir amplis poders a la Comissió executiva del Sindicat per arribar inclos fins a la vaga general si no s'aconsegueix que el ministre de Foment obligui a la Companyia del Nord a tenir a Astúries el nombre suficient de vagons per a transportar el carbó, evitant d'aquesta manera el que es deixi de treballar en algunes mines.

LA SITUACIO A SARAGOSSA

Saragossa.—Malgrat l'aparent tranquil·litat regnant, circula el rumor que es declararà la vaga general en senyal de protesta contra la possibilitat que Espanya tingui alguns intervinguts al bloqueig de Rússia.

Ha circulat el rumor que el capità general senyor Ampudia es proposava dimidir el càrrec, i que aquesta actitud obedi a que el Govern no aprecia en son just valor els serveis per ell prestats durant l'última vaga general.

El rumor ha causat efecte en el veïnat.

Per la Capitania General desfilen les principals unitats i molts obrers per a felicitar el senyor Ampudia.

Ha estat resolt el conflicte plantejat pels obrers del ferrocarril secundari Gallur-Ladaba.

MANCA DE LLET

Córdoba.—S'han reunit al despatx del governador la majoria dels regidors per a conèixer els antecedents que han servit a la Junta de Subsistències per a fixar la taxa de la llet.

Es tracta que no manqui aquest aliment als nens dels establiments de beneficència i als malalts.

DETALLS DE LA VAGA DE MALAGA

Malaga.—S'ha celebrat un miting sindicalista.

Regnà gran entusiasme.

Els oradors advocaren per la vaga general per a vèncer la resistència patronal a reconèixer l'associació de dependents.

A continuació s'ha repartit una fulla clandestina anunciant la declaració de vaga i excitant a la mateixa.

La vaga començà a les dues de la tarda.

Els tipògrafs dels periòdics no acudiren al treball.

Demà no es publicaran els periòdics. Després de la inopinada vaga de flequer i la dels electricistes, anunciada per a demà, queden treballant els tipògrafs.

Els venedors no vengueren ni un sol periòdic.

Les autoritats han pres grans precaucions.

Les tropes estan acuartelades.

El governador ha denunciat una fulla clandestina que excita a la vaga general.

Aquesta fou plantejada ahir, però va passar desapercebuda per ésser dia de festa.

Es nota manca de pa a conseqüència de la vaga de fornars.

Els proveïdors no han sacrificat bestiar a l'escorxador.

Pels carrers es veuen molts grups que circulen pacíficament.

El Governador amenaça procedir contra la directiva de les associacions obreres. Davant de la pressió un grup tirà pedres contra la guàrdia civil que custodiava un carro. Hi ha gran ansietat. Al port no es treballa. A l'hora del treball abandonaren el mateix els ferroviaris i els operaris de la fàbrica de gas. Treballen en substitució dels vaguistes soldats. Un grup de vaguistes ha apedregat un patró que menava un carro.

Aquest repel·li l'agressió fent diversos trets. Una nena de vuit anys, nomenada Antonieta Ceballos, fugí espantada i entrà en una xurreria, caient dintre d'un perol d'oli, sofrint cremades de gravetat.

De pas cap al Marroc ha arribat el general Berenger. Embarcarà en el creuer «Bonifaz».

Els guardies municipals patrullen pels carrers. Tot el comerç està obert. La majoria té resguardats els vidres dels aparadors.

Piquets d'infanteria custodien els bancs. Hi ha hagut alguns incidents entre vaguistes i esquiroles.

Impressió política

Madrid, 2, 2 matinalada.

Als cirkols polítics es comenta aquesta matinalada la notícia de la crisi del ministeri i es fan conjectures sobre la solució que puguí tenir el problema polític.

La majoria dels comentaristes donaven aquesta matinalada com a única solució de la crisi la d'un Govern militar presidit pel general Berenger o el general Fernández Silvestre.

El domicili de don Melquíades Alvarez des de pocs dies ha estat visitadíssim per generals, i això es creia per alguns com a precursor de la pujada al Poder del cap dels reformistes, encara que s'insisteix per altres que la solució més probable és un Govern militar o una concentració de dretes.

Malgrat l'optimisme expressat per alguns ministres del Gabinet dimissionari, en indicar que la crisi seria avui mateix solucionada, s'assegura que aquesta serà molt laboriosa.

ESTRENA DE «EL ALMA ES MIA»

Aquesta nit s'ha estrenat al Teatre de la Princesa la comèdia en quatre actes de l'Angel Guimerà titulada «El alma es mia».

L'obra de l'escriptor català ha constatat un nou i ressonant triomf, essent cridat moltes vegades al final de tots els actes, entre grosses ovacions.

A l'estranger

Aeroplans a Rússia

Londres, 1.—Avui han sortit amb direcció a Rússia 77 aeroplans destinats a l'exèrcit de Denikin.—Havas.

Acord de vaga

Londres, 1.—Avui s'ha verificat la votació per a resoldre la vaga de protesta contra l'aplicació de l'impost d'utilitats sobre els beneficis no superiors a 173 lliures esterlines, havent donat els següents resultats:

Per la vaga, 73.307 vots. En contra de la mateixa, 72.837.—Havas.

La explotació de les mines americanes

Xicago, 1.—Els governadors de tots els Estats on hi ha conques carboneres, es mostren unànimes en demanar que cada Estat prengui pel seu compte l'explotació de les mines respectives i en demanar al Govern central que es nomenin a l'efecte administradors miners per a cada Estat.—Havas.

Rumors desmentits

París, 1.—L'oficina de Premsa italiana ha facilitat una nota dient que d'alguns dies ençà venen circulant rumors tendenciosos sobre moviments anti-monàrquics a Itàlia.

El Govern no ha cregut que era necessari tenir-los en compte, per a desmentir-los, ja que tals rumors es desvirtuen per la força dels fets, essent una prova d'això el que va passar en declarar el Rei, oberta la legislatura. En el dit acte, els sobirans foren aclamats amb unànime entusiasme.—Havas.

A la Cambra anglesa

Londres, 1.—Contestant a la Cambra dels Comuns, el sots-secretari del ministeri de Negociis estrangers a diverses preguntes que havien estat formulades, manifestà que, de conformitat amb el conveni de Berlín, les potències que exerceixen drets de sobirania al Congo, no estan autoritzades per atorgar privilegis de cap espècie.—Havas.

Observatori Fabra

Secció Meteorològica i Sísmica.
Setmana del 24 de novembre al 1.º de desembre de 1919, a les 8 hores de Greenwich.

Estació meteorològica:

Temperatura màxima: 11'9 graus el dia 25 a les 16 h.

Temperatura mínima: 37 graus el dia 28 a les 5 h.

Màxima velocitat absoluta del vent: 28 metres per segon el dia 29 a les 18 h. 45 m. del NE.

Pluja total en mil·límetres, 400 els dies 25, 27, 29 i 30.

Saturació de l'aire, 16 hores en total.

Humitat relativa inferior a 50 per 100, 9 hores en total.

Humitat relativa mínima: 42 per 100 el dia 28 a les 15 hores.

Estació sísmica:

Dia 27.—A les 8 h. 25 m. i s. es registra una sacudida pròxima. Segons telegrafia don Carlos Saura, fou sentida com de grau IV de l'escala de Mercalli a Pont de Suert (Lleida).

Dia 28.—A les 14 h. 16 m. 52 s. emergien les primeres ondes d'un terratrèmol llunyà, les quals ondes màximes es registren 8 minuts més tard.

Dia 28.—A les 21 h. 40 m. 21 s. apareixen en tots els sismògrafs les procedents d'un epicentre que dista de l'Observatori 450 kms. i que probablement es troba en ple Mediterrani.

Dia 29.—A 0 h. 25 m. 46 s. arriba la primera fase d'un terratrèmol ocorregut a 157 kms. de l'Observatori i que s'ha sentit en aquest com de grau IV de l'escala de Mercalli.

A 0 h. 26 m. 58 s. ocorre una forta repercussió de l'anterior terratrèmol.

El Director de la Secció, Dr. Fontserè.

ELS ESPECTACLES

(N.º 62-Any 1919)

Converses teatrals

("El xicot tímid", de Poal Aregall)

En què reposaria l'encís de la comèdia? — En l'artificialitat d'un diàleg gracios, «xistós», ocurrent, esmaltat — com es diu en les llengües de vella literatura, — de sortides xiroles que exigeixen, que arrossegueu la rialla? — En l'equilibri de personatges a escenes, de manera que mal puguin eixir de la normalitat de la vida «quasi» diària i comú? — La comèdia es basaria, precisament, en el benestar i en l'instintu horror a l'heroisme, a tota res de grans despeses psíquiques, — «preu» sempral de les exaltades passions?

La comèdia, seria potser l'aparició del «resultat» d'una època o la valoració de l'estat general de cultura psicològica d'una època — o el bell promig caracterial d'un temps? — Les grans èpoques comporten la vera comèdia? Perquè la comèdia de les grans èpoques no seria senzillament un altre dels tants drames l'acabament dels quals no és lamentable? — O, en altres termes: no seria una tragèdia o drama, que l'autor fa caure en la balma de la fàcil «felicitat» o en la casolana còmoda solució dita «normal», o sia heroica?

El poble, que ja admet la comèdia, representa un alt grau de saturació en l'equilibri dels instints. La qüestió de si equilibri d'instints equival a civilització definitiva o és només un començament que permet ponderació no es deu estudiar en aquestes ratlles. Cal anotar, però, que civilització, en el fons, és disciplina, limitació, parcial sacrifici dels màxims instints individuals a benefici d'una majoria. Tota l'economia psicològica de la civilització és basada en aquest biològic interès suprem dels pobles que automàticament els porta a garantir-se contra les comprometedores audàcies i les «dites» folles proclamacions del temperament aventurer dels grans individus. I en aquest estat de calma, d'eúristica trassurització inconscient i interna la comèdia correspon a una real necessitat.

Aquestes reflexions, que demanen l'autor català que delicadament i profundament les tracti, eren desgraciadament ensenys que, amb naturalitat, els actors de Romea donaven per una altra volta la comèdia «El xicot tímid» — portada a terme amb una grapa seguríssima i gaia, de veritable mestre en moure els tipus escènics.

La impressió, que concedeix «El xicot tímid», és la d'una peculiar acrietat, domin. precisó. Poal-Aregall es defineix com a personalitat dintre de teatre català, en escalent equidistància d'uns i altres. Cert és que, per a dir-ho en una paraula, Poal-Aregall, és en ple «devenir».

Poal-Aregall és un fort avenç per raport als anteriors constructors de comèdies. És més agut, més concret i, emprant un mot d'altra confraria ideològica, més sensual. Aquells coneguts puerilitats que tant plaien a l'antífic menestral públic de Romea, ja no són possibles. Ensenys d'això, la nova comèdia de Poal-Aregall sembla que lloablement aspira a donar tipus humans decididament traduïbles, «exportables», en el sentit que, tot essent ben catalans, puguin trobar sense esforç llur homòleg en la vida normal dels homes d'altres pobles.

Hom reconeix de seguida a Poal-Aregall un temperament de psicòleg que forçivament es palesarà de més en més a cada nova comèdia que escriu. L'autor que crea el tipus de Senyor Baldric de «El xicot tímid», inevitablement, ha d'arrodonir un dia una obra en que els principals personatges, adquirint aquella mateixa força de realitat i assoleixin a trascendir a la conversa general ciutadana com a individus coneguts i vivents. Aleshores, els catalans hauran una bar harmonica i viva comèdia i aleshores serà hora, propici moment d'una valoració definitiva de Poal-Aregall.

La nova comèdia de Poal-Aregall, flueix amb un desenrotllament d'impecable lògica teatral, i l'eliminació del pagès i del criat pagès que diu nicteses, és d'un bon gust mal prou lloat. Cal constatar també: el diàleg arranat a l'acció i ràpid, quasi contat; la comicitat, brillant espontàniament de les situacions i no del joc de mots, o sia de la disparitat

entre els propòsits i els fets, i entre el caràcter — el temperament — i el pla psicològic on queden col·locats els protagonistes.

A observar encara, una atmosfera blana, equilibrada, gaia, optimista, — conuada en la, en general, bonesa de la vida — embolcallant la comèdia, traduint segurament un ample estat col·lectiu de l'ànima catalana normal. I darrera observació: completa absència d'ironia vulgar, a la meunda, mlt-grada, pobre; completa absència de ironia mortificadora, d'aquella ironia expressió covarda del malvoler, d'aquella ironia que sembla mitja calidonia. La ironia que sura i traspuja tota la comèdia de «El xicot tímid», és la ironia qualitat de somris del satisfet intel·ligent català que aconduïx racionablement són viure — o sia la bona ironia del Seny.

Perquè no s'hauria d'esser, ensençant davant, exigent del tot amb l'autor de «El xicot tímid»?

Cristòfor de DOMENECH

Novembre 1919.

Un bateig a can Culleretes

Donem a continuació un fragment del sàinet «Un bateig a can Culleretes» que té d'estrenar-se demà al Romea:

Cambrer. L'intrús, laia
La Parroquiana i La Llevadora

Cambrer. — (A Intrús): Un altre bateig, ja?

Intrús. — Calla; no em comprometis. Ja ho saps que jo assisteix de «El luster desconegut» a tots els bateigs que es celebren a Barcelona. Els de la banda del padri es creuen que soc amic dels parents de la padrina. Els de la padrina es pensen que soc de la colla del padri; i així, uns per altres, no gosen dir-me res. I jo faig el meu fet: un dia xacolata, un altre crema... Fins que m'hi creui els dits, ja ho veig venir.

Cambrer. — Quin plaig!

Intrús. — Per ara la martingala m'ha sortit sempre bé, saps?... Faig festes a la criatura, i això plau als uns i als altres; felicito els pares; a l'avi li dic que el noi se li sembla molt. Per cert que, de vegades, el noi em fa quedar malament perquè, a lo millor, resulta que és «moossa». Però... vaja!... ja... ja els hi començo a conèixer, el sexe, ja!...

Cambrer. — Ah, sí?... com s'ho fa?

Intrús. — Molt senzill: amb el plor; amb la manera de plorar. Es coneix de seguida: les que fan «uè... uè...» són nois.

Cambrer. — Caram!... I les que fan «uè... uè...»?

Intrús. — Uè... Aquestes són franceses, home!...

Cambrer. — Ja, ja, ja!... Vaja un tranquil·litat ha, de vostel!...

Intrús. — Què s'ha de fer!... Insensiblement he arribat a ésser l'home indispensable de tots els bateigs. Que és qüestió d'engegar un discursell... L'engego. Que s'ha de donar una iniciativa?... La dono. Anar a un recadell?... Hi vaig. Que és cas de ballaruga?... També hi faig el meu paper. Que és cas de menjar?... Menjo; que d'això es tracta, precisament. L'home normal necessita cinc mil calories, i joestic més refredat que la «Joiaquina» aquella que va inventar el «hielo sano». Un dia em porten aquí a «Can Culleretes», un altre dia a «Can Marti», un altre a «Sant Agustí», i així aprofito les festes a la tarda. Res!... un esport, com qualsevol altre, que m'ha resolt, en part, el problema de les subsistències.

Cambrer. — Fins el dia que les pagarà per totes.

Intrús. — Qui sap!... Tú mutes, eh?... No em comprometis.

laia. — (pel nen). Au, no me'l maregeu, pobret!...

Intrús. — (a part). Li diu pobret?... Es noi! (alt, a laia). Deixi-me'l tenir una mica aquest «bordegasot», si és servida.

laia. — Tinguí. (Li entrega el nen).

La Parroquiana. — També es criaturer vostel?

Intrús. — Molt. Les dels altres m'agraden extraordinàriament.

La Parroquiana. — Oh!... anava dir!... Per què no es casa? Intrús. — No és el casar, que m'amolina. És el pensar que abans de l'any hauré d'anar a bateig.

(Assegut, amb el nen als braços, el sacseja cantant)

«El 25 de desembre—fum-fum-fum!...
«El 25 de desembre—fum-fum-fum!...
ha nascut un infantet ros i xiquet, ros
fill de la Verge Maria... (xiquet...
Fum-fum-fum!...

La Llevadora. — Uè, Déu meu!... com el sacseja!...

La Parroquiana. — Que es creu que aguanta un farcell?

laia. — I ara!... pobrissó!... Me'l desencolara!...

La Llevadora. — Si no sap tractar-les, no les toqui, les criatures de pit.

Intrús. — Que no sé tractar-les?... Vaja, donat!... (baix). Si cada diu menjo no faig altra cosa!

La Llevadora. — (reconeixent-lo). Oè!... és veritat, que el tinc present d'alguns bateigs, a vostel!...

Intrús. — (baix). Senyora Victorina, no em comprometi. Tots en vivim de les criatures. Vostel pren xacolata perquè les llevi del dret... i jo... jo en prenc perquè em llevo a l'inrevés... veul!...

(Es gira els forros de les butxaques i els hi ensenya)

J. BURGAS

LES ESTRENES

ROMEA. — «Les ales del fang», drama en dos actes, de Joan Puig i Ferrer.

En Puig i Ferrer porta estrenades durant les tres temporades de Teatre Català (Empresa Fabregas) «Garidó i Francina», «El gran enllunament», «Si n'era una minyona», i aquesta de la qual anem a parlar.

En cada una d'elles ha volgut demostrar que la vida en tots els seus aspectes li interessava. I hem vist com per les obres de l'autor d'«El gran Aleix» passaven personatges d'idill, de comèdia ciutadana, de drama barceloní i de tragèdia rural.

En Puig i Ferrer, però, s'ha adonat sortosament que enlloc reeixia tant bé com en la tragèdia rural, i amb «Les ales del fang», ha tornat als començos de la seva carrera de dramaturg, si bé havent transformat un poc la seva ideologia característica.

Nosaltres experimentem una satisfacció d'aquest canvi. Per fi, en una obra d'En Puig hem vist que del mal en pot sortir el bé. «Les ales del fang» ens fa l'efecte d'una obra escrita una vegada passada la infecció dels dramaturgs del nord. Cal esmentar, però, que el vell «Nicolau» toltolaja, i això, al nostre entendre, fa que el personatge el trobem poc d'agut.

El defecte principal d'aquesta nova producció d'En Puig i Ferrer és que és allargassada; segurament que l'obra guanyaria en intensitat si els personatges no repetissin indefinidament els mateixos conceptes amb identiques paraules i el desenllaç fos dut amb més rapidesa. No dubti en Puig i Ferrer que, escurçada l'obra, adquiriria enganyu en emotivitat.

Hi ha en el segon acte una escena — deslligada per complet de la trama de l'obra — que és una troballa. Ens referim a l'escena del «Ruse», el casador furtiu, mig idiota. En el que diu aquesta figura hi reconeixem tot seguit l'autor d'aquell altre personat-

ge famós, «el vell Moas», d'«El gran Aleix».

En l'acabament de cada acte l'autor fou aplaudit i obligat a sortir en escena.

En la interpretació cal remarcar els actors Nolla, Pujol, Soler i Bruguera, i les actrius senyores Freshmont i Arquer i senyoreta Fornes. — Jordi Clar.

Bibliografia del Teatre Català

(Continuació)

«Les barquetes de paper», obra lírica, en un acte i en vers, de A. Rius i Bidal, amb música del mestre Pastó. (Teatre d'infants). Impresa l'any 1918.

«La basarda», monòleg dramàtic, en prosa, de F. Podó i Burgués. Estrenat al Niu Guerrer el 31 de maig de 1903.

«La base quinta», peça, en un acte i en vers, de M. Ribot i Serra. Estrenada al Romea el 2 de febrer de 1884.

«El baster Santa Pau», drama, en tres actes i en vers, de P. Reig i Fiol. Estrenat al Circ Espanyol el 15 d'abril de 1893.

«Batalla de reines», drama històric, en tres actes i en vers, de Frederic Soler. Estrenat al Romea el 25 de gener de 1887.

«El bateig de la nina», peça, en un acte i en vers, de L. Millà. (Teatre d'infants). Impresa l'any 1919.

«Bé per mal», quadre dramàtic, en prosa, de A. Prat i Arjalguer. Impresa a Vich l'any 1906.

«Ben vingut sia», a propòsit, en vers, d'E. Vidal i Valenciano. Estrenat al Principal el 29 de març de 1868.

«Bernat Manso», comèdia, en un acte i en prosa, de A. Julià i Pous. Estrenada al Romea pel novembre de 1907.

«Bernat Pescadre», comèdia, en dos actes i en vers, de J. Riera i Bertran. Estrenada a l'Odeon el 12 de març de 1875.

«Bertoldino», farsa grotesca, en quatre actes i en vers, de Frederic Soler, Josep Feliu i Codina i Joan Mole i Casas. Estrenada al romea el 8 de maig de 1887.

«Les bessones», quadre, en un acte i en prosa, de Florenci Cornet. Estrenat al Romea el 14 de març de 1910.

«Bestia assenyalada», quadre dramàtic, en un acte i en prosa, de D. i V. Corominas i Prats. Estrenat a l'Apolo el 25 de gener de 1912.

«Birolell», monòleg, en prosa, de Ramon Co i Borrell. Estrenat al Principal el 15 de gener de 1898.

«Blatet, vallet», comèdia, en tres actes i en prosa, de J. Maria Folch i Torres. Estrenada al Casino, de Sant Boi, l'any 1918.

«Blanc i negre», humorada, en un acte i en prosa, de Pau Rosés. Estrenada al Centre de Sant Francesc de Paula el 28 de desembre de 1907.

«Blancafort», cançó popular, escenificada, en un acte i en vers, per A. Gual. Estrenada al Liric el 30 de gener de 1899.

«Blancs i negres... fan virat», joguina, en un acte i en vers, de J. Batistó. Impresa a Tarragona l'any 1877.

«Blaus (Els)», comèdia, en tres actes i un próleg, en prosa, de Soler Parcerisa i A. Bolsera. Estrenada als Lluïsos, de Gràcia, l'any 1915.

«Brusa (La)», humorada, en un acte i en prosa, de N. Oller. Impresa a Barcelona l'any 1894.

«Boca d'infern», monòleg, en prosa, de Pompeu Crehuet. Estrenat al Romea el 23 de febrer de 1905.

«Bocaria (La)», diàleg entre Pere Espervillat i Geroni de l'Andurà, d'autor anònim. Impresa a Barcelona, a principis del segle XIX.

«Bodes canviades (Les)», sàinet bilingüe, en vers, de Renart. Impresa, sense data, a Barcelona.

«Bodes de Can Bardissa (Les)», obra lírica, en un acte i en vers, de J. Casas i Pallorol, amb música de D. Vilà i Priu. Estrenada al teatre de Cornellà el 20 de febrer de 1887.

«Bodes d'En Cirilo (Les)», sàinet, en un acte i en prosa, d'E. Vilanova (plantejat i dividit en escenes per J. Pin i Soler). Estrenat al Novetats l'any 1892.

«Bodes de don Carles (Les)», peça, en un acte i en vers, de L. Valero. Estrenada al Foment de la barriada de Sant Antoni, el 16 de juny de 1901.

«Bodes de plata (Les)», comèdia, en

un acte i en prosa, de P. Reig i Fiol. Estrenada al Romea el 25 d'octubre de 1898.

«Bufetada (La)», idill i diàleg, en vers, d'A. Mestres. Impresa a Barcelona, sense data.

«Bogeria», drama, en un acte i en prosa, de L. Atero i Barranco. Estrenat al Foment el 11 de juliol de 1915.

«Bogeria (La)», drama, en tres actes i en prosa, de J. Got i Anguera. Estrenat al Romea el 14 de gener de 1895.

«Bohème (La)», comèdia, en un acte i en prosa, de L. Suñer i Casademunt. Estrenada al Circ Espanyol el 29 de juny de 1905.

«Boig (El)», drama, en tres actes i en prosa, d'E. Tintorer i F. Pujolà. Segona part d'«El geni». Impresa a Barcelona l'any 1907.

«Boig de les campanilles» (El), catada, en un acte i en vers, de Serafí Pitarrà. Estrenada a l'Odeon el 24 de febrer de 1885.

«Boigs fan bitlles», modisme, en un acte i en vers, de R. Arús i Arderiu. Estrenat al Princesa, de València, el 19 de març de 1878.

«Boigs fan bitlles», peça, en un acte i en prosa, de Xalabarder i Serra. Impresa l'any 1919.

«Boirina de sol», pas de comèdia, en un acte i en prosa, d'E. Graells i Castells. Impresa a Barcelona.

«Boja (La)», tragèdia, en tres actes i en vers, d'Angel Guimerà. Estrenada al Novetats el 15 de novembre de 1890.

«Bola de neu (La)», passatge còmic, en un acte i en vers, de J. T. P. Impresa a Barcelona l'any 1891.

«Bola roja (La)», episodi dramàtic, en un acte i en prosa, de Josep Maria Folch i Torres. Impresa l'any 1919.

«Boles i alloli», joguina còmica, en un acte i en prosa, de Bertran i Blanchet. Estrenada al Centre Catòlic, de Reus, el 3 de novembre de 1895.

«Boiva d'or (La)», drama, en tres actes i en vers, de Josep Feliu i Codina. Estrenat al Romea el 10 d'octubre de 1880.

«Bomber (El)», monòleg, en prosa, de S. Rusiñol. Estrenat al Romea l'any 1904.

«Bon caçador (El)», monòleg, en prosa, de S. Rusiñol. Impresa a Barcelona l'any 1891.

«Bon diable (El)», monòleg estravagant, en prosa, de Pompeu Gener. Impresa a Barcelona l'any 1910.

«Bon Jan qui paga», idill, en un acte, adaptat per E. Soler de las Casas. Estrenat al Romea el 5 d'octubre de 1889.

«Bon jèpte (El) o Les figues emmetzinades i les rates amb sabates», peça, en vers, impresa a mitjan segle XIX.

«Bon lladre (El)», episodi còmic, en un acte i en prosa, de S. Bonavia. Estrenat al Romea el 23 d'abril de 1910.

«Bon policia (El)», obra còmica, en dos actes i cinc quadros, de S. Rusiñol. Estrenada al Romea el 10 de novembre de 1905.

«Bon rei Dagobert (El)», de Rivoli, en quatre actes i en vers, traducció de S. Vilaregut. Estrenada al Principal el 30 d'octubre de 1909.

«Bona gent (La)», comèdia, en quatre actes i en prosa, de S. Rusiñol. Estrenada al Romea el 14 de febrer de 1906.

«Bona jugada», joguina, en un acte i en vers, d'E. Vidal i Valenciano i Josep Roca i Roca. Estrenada al teatre de Catalunya el 22 de desembre de 1886.

«Bona llavor», drama, en tres actes i en vers, de L. Balanzó. Impresa a Barcelona l'any 1902.

«Bones festes (Les)», quadre, en un acte i en vers, d'A. Careta i Vidal. Estrenat al Romea el 8 de gener de 1892.

«Bones obres (Les)», comèdia, en un acte i en vers, d'A. de Rius i Vidal. (Teatre d'infants). Impresa a Barcelona l'any 1906.

«Bordegas (El)», paròdia, en vers, (Teatre d'infants). Impresa a Barcelona l'any 1891.

«Bordet (El)», drama, en tres actes i en prosa, de J. Roca i Roca. Estrenat al Teatre de Catalunya el 24 de novembre.

«Boris Godunow», òpera de Mussergrky, traduïda per J. Pena. Estrenada al Liceu el 30 de novembre de 1915.

«Bort», monòleg dramàtic, en vers, de R. Surinach Senties. Estrenat a la Societat «Gedeon» el 2 d'octubre de 1893.

(Sequirà)

EN LA LLIBRERIA

La Escena Catalana

D'EN SALVADOR BONAVIA

hi ha un immens assortit de Comèdies, Drames i Sainets corresponent a totes les èpoques del nostre teatre nacional.

Carrer Tapineria, núm. 13

BARCELONA

L'obra de «La Protectora»

LA DARRERA SESSIÓ

En la darrera sessió del seu Consell directiu, celebrada el dia 13 de novembre a la qual assistiren els senyors Cordoní i Sala, representants, respectivament, de les comissions delegades d'Iquique i Havana, s'admeten un soci col·lectiu de la nostra ciutat, la «Lliga Regionalista»; i els individus següents: 7 de Barcelona, 1 de Girona, 1 de Malgrat, 1 de Cardener, 1 de Castellera, 1 de Moliner, 4 de l'Havana i 1 de Sant Francesc de Califòrnia.

Hom regreia un donatiu, sobrant d'una subscripció feta a Reus, rebut per conducte d'En Joan Ribas i Daura de la dita ciutat.

La Comissió tècnica informa favorablement la petició de subvenció per a un alumne gratuït a l'Escola Nacional Catalana, d'En Jaume Arqué, de Bellcaire d'Urgell i de tres alumnes per a l'Escola de Santa Eulària, que dirigeix Na Maria Tallada. Fa el mateix amb una petició de llibres per a les Escoles Nocturnes Catalanes que, dirigides per damisselles, funcionen a Berga, i amb la petició d'augment de subvenció de les Escoles gratuïtes del districte tercer (amb alguna salvetat respecte a la darrera). El Consell acordà la conformitat. Com també respecte del seu parer sobre l'adquisició d'uns llibres, el preu dels quals considera excessiu.

La Comissió delegada de Lleida tramet les llistes dels alumnes matriculats en les càtedres de gramàtica catalana de les Normals de l'Estat, de la dita ciutat, havent-n'hi 25 en la de mestresses i 15 en la de mestres. Hom presenta també la llista de les matriculades en la Normal de Mestresses de Barcelona, que puja a 35 i la de l'Escola Normal de Mestres de Girona, sumant 25. El Consell se n'assabenta amb satisfacció.

La Comissió delegada de Tarragona manifesta les gestions efectuades per a la celebració del VII concurs Nacional d'Història de Catalunya, que havia de tenir lloc el darrer novembre i els treballs que s'estenyan perquè la nova data que s'assenyali es vegi coronada amb el més complet èxit.

Les Comissions delegades d'Olot i Mallorca comuniquen sobre assumptes de tràmit. La de Vil·la tramet la trista nova de la mort de son president En Josep Illa i Alibés, acordant-se amb aquest motiu fer constar en acta el sentiment de la «Protectora» i comunicar-ho així a la dita Comissió, pregant-li la trameta a la família del finat.

La Comissió delegada de l'Havana remet les quotes corresponents al tercer trimestre d'engany i manifesta les gestions que ha efectuat el seu tresorer perquè sigui constituïda ben tota a Nova York una Comissió delegada, per a la qual existeix allí el nombre suficient de socis reglamentaris.

La Comissió delegada de Guantàmo notifica el viatge a Catalunya del seu president N'Albert Daroca, el qual efectuarà la oportunitat sa visita a la «Protectora», donant amplies explicacions de la tasca que porta a cap aquella Comissió.

La Comissió delegada de Buenos Aires tramet diverses comunicacions, una d'elles de presentació del soci En Manuel Calrol, rebuda amb la visita d'aquest senyor, altra comunicació tramet una important quantitat a compte de quotes i dona a conèixer diferents actes que s'han portat a cap en aquella població durant l'estada dels il·lustres consocios docters Pi i Sunyer i Cervera. I en una tercera comunicació proposa la solució definitiva per a organitzar la remesa de llibres catalans a Buenos Aires, la qual oferta, previ informe editorial, és acceptada en principi pel Consell directiu, acordant-se fer gestions prop dels editors catalans per a facilitar la col·locació de llibres catalans a l'Argentina, sota els auspicis de la «Protectora».

Hom llegeix una entusiàstica lletra del doctor N'Antoni de P. Aleu ofert el costejament del mapa de totes les terres de llengua catalana, resolent-se d'acord amb la Comissió editorial, agrair efusivament el noble gest de l'il·lustre patriòtic resident a Buenos Aires i emprendre tot seguit l'obra per a la realització de tan bella proposta. En la dita lletra confirma el doctor Aleu la profitosa propaganda feta a l'Argentina a l'entorn de la visita feta pels docters Pi i Sunyer i Cervera, i les conferències donades allí per aquests il·lustres consocios, anunciant la constitució de dues noves Comissions delegades a Còrdova i Rosario de Santa Fe i la formació d'un donatiu de 1.500 pessetes per a destinar-lo, amb el títol de «Premi Pi i Sunyer», als concursos de l'Associació, havent-hi contribuït l'Orfeó

BORSA DE BARCELONA

1 Dbre.
de 1919

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat Lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Nords, de 42'50 a 43 enters, fan a 43'85 i tanquen a 43'60; Alacants, de 46'60 a 46'70 i a 46'40; Cáceres, a 29'25. A la tarda, a la Casa Llotja: Nords, de 43'70 a 44'15 i a 43'75; Alacants, de 46'50 a 46'60 i a 46'40; Orenses, a 17'30; Plates, a 58'25; Colonials, a 67'50; Mercantils, de 100 enters a 100'50 i a 99 enters; Docks, a 23'30; Cáceres, variable, de 29'30 a 29'60, i Andalusos, variable, a 36'50.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction Light and Power 6¹/₂ %, a 96'25.
Barcelona Traction Light and Power 7¹/₂ %, a 106'25.
Barcelona de Navegació 6¹/₂ %, a 99'00.
Obligacions Espanyola Colonització 6¹/₂ %, a 100'00.
Elèctrica del Cinca 6¹/₂ %, a 96'50.
Construccions Elèctriques, a 97'60.
S. A. Naviliera Espanyola 8¹/₂ %, a 99'00.
Mecànica Vellutera 6¹/₂ %, a 99'00.

COTITZACIÓ DE FRANCS, LLIURES I MARCS: 50'95, 20'12 i 12'25.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers	Ajuntament Diputacions	Alacants	Energia Elèc. 5 ¹ / ₂ %
Paris, rec. no publicat. 50'95	Municipi 1905 80'00	Alacants 1. hipot. 48'15 48'00 25	Bonos R. 5 ¹ / ₂ % 99'00
Londres, rec. no publicat. 50'42	1906 80'00	Alacants 2. hipot. 48'15 48'00 25	Produ. Forces M. 97'00
Berlin, rec. 19'25	1907 80'00	Alacants 3. hipot. 48'15 48'00 25	
Roma, rec. 43'15	1908 80'00	Alacants 4. hipot. 48'15 48'00 25	
Genova, rec. 50'00	1909 80'00	Alacants 5. hipot. 48'15 48'00 25	
Viena, rec. 50'00	1910 80'00	Alacants 6. hipot. 48'15 48'00 25	
Zúrich, rec. 50'00	1911 80'00	Alacants 7. hipot. 48'15 48'00 25	
Nova York, rec. 50'00	1912 80'00	Alacants 8. hipot. 48'15 48'00 25	
Corones sueques, París. 350'00	1913 80'00	Alacants 9. hipot. 48'15 48'00 25	
Corones sueques, Londr. 300'00	1914 80'00	Alacants 10. hipot. 48'15 48'00 25	
	1915 80'00	Alacants 11. hipot. 48'15 48'00 25	
	1916 80'00	Alacants 12. hipot. 48'15 48'00 25	
	1917 80'00	Alacants 13. hipot. 48'15 48'00 25	
	1918 80'00	Alacants 14. hipot. 48'15 48'00 25	
	1919 80'00	Alacants 15. hipot. 48'15 48'00 25	
	1920 80'00	Alacants 16. hipot. 48'15 48'00 25	
	1921 80'00	Alacants 17. hipot. 48'15 48'00 25	
	1922 80'00	Alacants 18. hipot. 48'15 48'00 25	
	1923 80'00	Alacants 19. hipot. 48'15 48'00 25	
	1924 80'00	Alacants 20. hipot. 48'15 48'00 25	
	1925 80'00	Alacants 21. hipot. 48'15 48'00 25	
	1926 80'00	Alacants 22. hipot. 48'15 48'00 25	
	1927 80'00	Alacants 23. hipot. 48'15 48'00 25	
	1928 80'00	Alacants 24. hipot. 48'15 48'00 25	
	1929 80'00	Alacants 25. hipot. 48'15 48'00 25	
	1930 80'00	Alacants 26. hipot. 48'15 48'00 25	
	1931 80'00	Alacants 27. hipot. 48'15 48'00 25	
	1932 80'00	Alacants 28. hipot. 48'15 48'00 25	
	1933 80'00	Alacants 29. hipot. 48'15 48'00 25	
	1934 80'00	Alacants 30. hipot. 48'15 48'00 25	
	1935 80'00	Alacants 31. hipot. 48'15 48'00 25	
	1936 80'00	Alacants 32. hipot. 48'15 48'00 25	
	1937 80'00	Alacants 33. hipot. 48'15 48'00 25	
	1938 80'00	Alacants 34. hipot. 48'15 48'00 25	
	1939 80'00	Alacants 35. hipot. 48'15 48'00 25	
	1940 80'00	Alacants 36. hipot. 48'15 48'00 25	
	1941 80'00	Alacants 37. hipot. 48'15 48'00 25	
	1942 80'00	Alacants 38. hipot. 48'15 48'00 25	
	1943 80'00	Alacants 39. hipot. 48'15 48'00 25	
	1944 80'00	Alacants 40. hipot. 48'15 48'00 25	
	1945 80'00	Alacants 41. hipot. 48'15 48'00 25	
	1946 80'00	Alacants 42. hipot. 48'15 48'00 25	
	1947 80'00	Alacants 43. hipot. 48'15 48'00 25	
	1948 80'00	Alacants 44. hipot. 48'15 48'00 25	
	1949 80'00	Alacants 45. hipot. 48'15 48'00 25	
	1950 80'00	Alacants 46. hipot. 48'15 48'00 25	
	1951 80'00	Alacants 47. hipot. 48'15 48'00 25	
	1952 80'00	Alacants 48. hipot. 48'15 48'00 25	
	1953 80'00	Alacants 49. hipot. 48'15 48'00 25	
	1954 80'00	Alacants 50. hipot. 48'15 48'00 25	
	1955 80'00	Alacants 51. hipot. 48'15 48'00 25	
	1956 80'00	Alacants 52. hipot. 48'15 48'00 25	
	1957 80'00	Alacants 53. hipot. 48'15 48'00 25	
	1958 80'00	Alacants 54. hipot. 48'15 48'00 25	
	1959 80'00	Alacants 55. hipot. 48'15 48'00 25	
	1960 80'00	Alacants 56. hipot. 48'15 48'00 25	
	1961 80'00	Alacants 57. hipot. 48'15 48'00 25	
	1962 80'00	Alacants 58. hipot. 48'15 48'00 25	
	1963 80'00	Alacants 59. hipot. 48'15 48'00 25	
	1964 80'00	Alacants 60. hipot. 48'15 48'00 25	
	1965 80'00	Alacants 61. hipot. 48'15 48'00 25	
	1966 80'00	Alacants 62. hipot. 48'15 48'00 25	
	1967 80'00	Alacants 63. hipot. 48'15 48'00 25	
	1968 80'00	Alacants 64. hipot. 48'15 48'00 25	
	1969 80'00	Alacants 65. hipot. 48'15 48'00 25	
	1970 80'00	Alacants 66. hipot. 48'15 48'00 25	
	1971 80'00	Alacants 67. hipot. 48'15 48'00 25	
	1972 80'00	Alacants 68. hipot. 48'15 48'00 25	
	1973 80'00	Alacants 69. hipot. 48'15 48'00 25	
	1974 80'00	Alacants 70. hipot. 48'15 48'00 25	
	1975 80'00	Alacants 71. hipot. 48'15 48'00 25	
	1976 80'00	Alacants 72. hipot. 48'15 48'00 25	
	1977 80'00	Alacants 73. hipot. 48'15 48'00 25	
	1978 80'00	Alacants 74. hipot. 48'15 48'00 25	
	1979 80'00	Alacants 75. hipot. 48'15 48'00 25	
	1980 80'00	Alacants 76. hipot. 48'15 48'00 25	
	1981 80'00	Alacants 77. hipot. 48'15 48'00 25	
	1982 80'00	Alacants 78. hipot. 48'15 48'00 25	
	1983 80'00	Alacants 79. hipot. 48'15 48'00 25	
	1984 80'00	Alacants 80. hipot. 48'15 48'00 25	
	1985 80'00	Alacants 81. hipot. 48'15 48'00 25	
	1986 80'00	Alacants 82. hipot. 48'15 48'00 25	
	1987 80'00	Alacants 83. hipot. 48'15 48'00 25	
	1988 80'00	Alacants 84. hipot. 48'15 48'00 25	
	1989 80'00	Alacants 85. hipot. 48'15 48'00 25	
	1990 80'00	Alacants 86. hipot. 48'15 48'00 25	
	1991 80'00	Alacants 87. hipot. 48'15 48'00 25	
	1992 80'00	Alacants 88. hipot. 48'15 48'00 25	
	1993 80'00	Alacants 89. hipot. 48'15 48'00 25	
	1994 80'00	Alacants 90. hipot. 48'15 48'00 25	
	1995 80'00	Alacants 91. hipot. 48'15 48'00 25	
	1996 80'00	Alacants 92. hipot. 48'15 48'00 25	
	1997 80'00	Alacants 93. hipot. 48'15 48'00 25	
	1998 80'00	Alacants 94. hipot. 48'15 48'00 25	
	1999 80'00	Alacants 95. hipot. 48'15 48'00 25	
	2000 80'00	Alacants 96. hipot. 48'15 48'00 25	
	2001 80'00	Alacants 97. hipot. 48'15 48'00 25	
	2002 80'00	Alacants 98. hipot. 48'15 48'00 25	
	2003 80'00	Alacants 99. hipot. 48'15 48'00 25	
	2004 80'00	Alacants 100. hipot. 48'15 48'00 25	

* Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per guia dels llegidors.
DARRERA SESSIÓ. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Nords, de 43'10 a 42'70 i a 42'85; Alacants, a 45'60; Andalusos, de 39'75 a 39'50; Plates, a 58'60 i a 58'65; i Mercantils, de 99 enters a 98 enters.

Diferències de les operacions a terme

De la tanca de dissabte, a les cinc de la tarda, a la d'aquest matí, es puja 0'55 de Nords i 0'25 d'Alacants. De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es baixa 0'75 de Nords i 0'80 d'Alacants.

Canvis de París: Nords, 416; Alacants, 433; Andalusos, 380.

Paritat amb París. — Calculats els canvis de París amb francs a 51'00, resulten: Nords, 42'43; Alacants, 44'16; Andalusos, 36'78.

Resulten 0'42 sobre de Nords, 1'44 d'Alacants i 0'74 d'Andalusos.

Rabiel.

Català de Buenos Aires amb un recapté de 500 pessetes en concert dedicat a l'esposa del doctor Pi i Sunyer, 500 pessetes més del notable pintor Viladrich i 500 més d'Avell Gütiérrez, gran admirador de Catalunya, hom acordà correspondre a tots amb un efusiu reglament, començant-hi els il·lustres viatgers que tant s'han desvelat per l'obra de la «Protectora».

La Comissió delegada de Montevideo dona també compte de l'estada dels docters Pi i Sunyer i Cervera a la capital uruguaia.

Hom llegeix comunicacions de l'Ateneu Democràtic del districte VII, invitant a una visita de l'assessor tècnic a les seves escoles; dels directores de l'Escola de Bosch regreiant la tramesa d'un lot de llibres; de l'Institut de Germans Maristes, de Centelles, demanant dades sobre l'ensenyament català.

La presidència manifesta que s'ha efectuat la visita col·lectiva a les Escoles Catalanes de l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, de la qual se'n tregué una excel·lent impressió, acordant-se felicitar efusivament a la Comissió d'Escoles del dit Ateneu. Proposa també dirigir una circular a les Escoles subvencionades per la «Protectora» excitant-les a què preparin alumnes per al VII Congrés Nacional d'Història de Catalunya.

Hom acordà, també, trametre comunicacions a les Comissions delegades dintre de Catalunya, demanant-los relació de llurs treballs realitzats en pro de la catalanització dels ensenyaments en llurs respectives demarcacions, excitant-les de passada a activar vivament la seva actuació.

Altres comunicacions: d'Expansió Catalana, demanant que hom reconeixi a les comissions delegades de fora del principat; del distingit consoci En Miquel Duran i Tortajada, exultat a París, manifestant que posarà tot el seu entusiasme per a la constitució d'una Comissió delegada en aquella ciutat; del senyor En Genís Mayolas, l'Iquique, comunicant el seu trasllat a Sant Francesc de Califòrnia; del soci senyor En Rosend Are-

Fàbregas i Recasens
BANQUERS

VALORS, CUPONS, BANCA, CANVI, GIROS

RAMBLA DELS ESTUDIS, 4 - BARCELONA

NEGOCIEM el cupó dels DEUTES Interior, Exterior i Amortitzable
4 per 100, venciment 1.º de gener 1920.

gall, de Mendoza (Argentina), prenent es facel el possible perquè contribueixi a l'obra de la «Protectora» la vila de Cardener, de la qual és fill; dels consocios senyors En Francesc Cambó, En Josep Puig i Cadafalch i En Josep Cabecaran, respondent a les excitacions que se'ls dirigiren en sentit favorable a l'obra de la «Protectora».

La presidència manifesta que el conseller senyor Alà va assistir, en representació de la «Protectora», als Jocs Florals de la Barceloneta i a l'acte inaugural del Centre Excursionista de Catalunya.

El periòdic nacionalista radical «L'Intransigent» comunica la seva nova redacció; la Societat Barcelonina d'Amics de la Instrucció demana la cooperació a les seves gestions per aconseguir de l'Ajuntament de Barcelona l'establiment d'un curs de ritmika i plàstica, a la qual cosa s'accedeix.

Hom acordà trametre efusives felicitacions als distingits consocios N'Antoni Rovira i Virgili, per la publicació a LA VEU DE CATALUNYA d'un notable article sobre el «Dret a l'ensenyament en la llengua materna»; els organitzadors de l'Escola Catalana «Prat de la Ribera» de Castellbisbal, per la seva organització; En Ramon Planol, de Sant Pol de Mar, per constitució a la dita vila d'un grup escolar, recomanant-li alhora que la Lase de l'ensenyament sigui la nostra llengua, i a l'Associació Catalana d'Estudiants per la seva brillant informació tramesa al Claustre Universitari de Barcelona reclamant la plena catalanitat de la Universitat Autònoma

(diversament de l'acordat per l'Estatut del dit Claustre).

S'ha rebut un fulllet contenint la brillant conferència del doctor N'August Pi i Sunyer sobre la Universitat i l'Autonomia de Catalunya; un altre del discurs del doctor N'Antoni de P. Aleu, fent ofrena de l'apat dedicat a Buenos Aires, per la Colònia Catalana de Sudamèrica, al doctor Pi i Sunyer; el programa de les festes de catalanitat i joventut de les Joventuts Nacionalistes de Sant Martí; el programa de l'Escola d'Alts Estudis Comercials; el programa de les festes de la col·locació d'una làpida, a la casa on va néixer el malaguanyat literat En Josep Aladern i el cartell dels Jocs Florals de Barcelona per a l'any 1920.

Amb l'objecte de remetre els premis que els corresponguin als distingits en el Concurs de Jocs d'Infants, que sota el nom de «El Premi República Argentina» va obrir la «Protectora», i el fall del qual s'ha fet ja públic, hom acordà celebrar una solenne sessió pública de caràcter folklòric pedagògic, amb la cooperació de valuosos elements que contribueixen al jurat d'aquell concurs.

Finalment, assabentat el Consell de la mort dels benivolents consocios En Pere Basté, antic membre del Consell i un dels més fermos sostenidors de la «Protectora», en la seva època més crítica, i En Frederich Rahola, il·lustre escriptor i patriòtic que havia cooperat a les tasques de la Comissió tècnica, acordà fer constar en acta el seu sentiment i trametre a les respectives famílies l'expressió del més sentit condol.

Els agents de Duanes

Abir a la tarda, començà les seves sessions la tercera Assemblea d'agents i comissionistes de Duanes d'Espanya, per tractar de la tan debatuda qüestió de les fiances i de la fundació d'una Federació d'agents i comissionistes de Duanes.

Concorregueren representacions de Port-Bou, Màlaga, Sevilla, València, Santander, Palma de Mallorca, etc.

Començà la sessió pronunciant el president de l'Associació d'agents de Duanes i Comissionistes de Transít de Barcelona, don Enllit Arnan, unes paraules de salutació als altres col·legues d'Espanya, recomanant-los la conveniència de fortificar llur unitat per a l'enaltiment de la classe.

I després d'una distingida discussió sobre l'estat actual del règim de fiances i altres assumptes, es prengueren, per unanimitat, els següents acords:

Primer. Que sense perjudici que cada associació, col·legi o sindicat d'agents i comissionistes de Duanes procuri poder estar en condicions de legalitzar el dia primer de gener vinent, la situació de les fiances, per la Comissió executiva, dels aporats d'aquesta Assemblea, es demani, mitjançant instància raonada i es gestioni del ministeri d'Hisenda, la suspensió del termini per a la constitució de les fiances col·lectives, fins que s'implanti la total reforma de les Ordenances de Duanes, que s'està elaborant.

Segon. S'acorda fundar la Federació d'agents i comissionistes de Duanes d'Espanya, declarant-la constituïda quan tres, almenys, de les associacions i col·legis aquí representats, hagin remès a la Comissió executiva abans al·ludida, llurs Estatuts o Reglament, una vegada reformats o addicionats, amb la legalització deguda, de conformitat als Estatuts de la projectada Federació, que s'aprovin en aquesta Assemblea. La Comissió al·ludida tindrà cura de donar compliment, entre tant, a tots els requisits necessaris per a l'existència legal de la Federació. En constituir-se aquesta, i interin

Vida marítima i comercial

Moviment del port el dia 1

Vaixells entrats

Vapor espanyol «Rey Jaime I», de Mallorca, amb càrrega general i passatge, amarrat al moll de les Drassanes.
 Vapor espanyol «Martin Saenz», de Buenos Aires, amb càrrega general i passatge, amarrat al moll de Balears.
 Vapor italià «Bellendin», de Trieste, amb càrrega general, amarrat al moll del Morrot.
 Vapor espanyol «Hércules», de Marsella, amb càrrega general, amarrat al moll del Morrot.
 Vapor alemany «Florent», de Mestina, amb càrrega general, amarrat al moll del Morrot.
 Vapor espanyol «Capità Revuelta», de Gènova, amb càrrega general i passatge, amarrat al moll de Barcelona E.
Vaixells despatxats
 Vapor espanyol «Teresa Tayà», cap a Gènova.
 Vapor espanyol «Mirotres», cap a Taragona.
 Vapor espanyol «Luis», cap a Taragona.
 Vapor francès «Saint Charles», cap a Cèrta.

Vaixells sortits

Vapor espanyol «Teresa Tayà».
 Vapor espanyol «Jaume d'Urgell».
 Vapor suès «Andalucía».
 Vapor americà «Clare».
 Vapor «Juan Nández».
 Vapor «Torreblanca».
 Vapor francès «Saint Charles».
 Vapor «Kontzest».

Remocions

Vapor americà «Pouget Sound», del moll de Barcelona S. al moll de Muralla.
 Vapor «Vinaroz», del moll de Barcelona N. al moll de les Drassanes.
 Vapor alemany «Marianne», del moll de Ponent N. al moll d'Espanya NE.

SITUACIO DE VAPORS

El vapor «Ciudad de Cádiz», de la Companyia Transatlàntica, sortí de València el 28, cap a Màlaga.
 El vapor «Alicante», de la mateixa Companyia, arribà a Manila el 20, procedent de Singapore.
 El vapor «Cataluña», de la mateixa Companyia, sortí de Cádiz el 30, cap a Barcelona.
 El vapor «P. de Sàtristegui», de la mateixa Companyia, sortí de S. Juan de Puerto Rico el 28, cap a La Guadalupe.
 El vapor «Teresa Tayà», de la casa Tayà, sortí de Barcelona el dia 1, cap a Gènova.
 El vapor «Capità Revuelta», de la mateixa Companyia, arribà a Barcelona el 1, procedent de Gènova.
 El vapor «Hércules», de la Companyia Naviliera Catalana, arribà a Barcelona el dia 1, procedent de Marsella.

T. Mallol Bosch

CONSIGNATARI

Cap a ALMERIA, OADIZ i SEVILLA
 Sortirà el dilluns el vapor

RODA

Bèlgica i Dinamarca
 Cap a ANVERS

Sortirà el 3 de desembre el vapor

LEGNANO

Cap a ANVERS
 Sortirà el 8 de desembre el vapor

HANSA

Nord de França
 Cap a l'HAVRE i ROUEN

Sortirà el 3 de desembre el vapor

CERES

Estat Unit
 Cap a NOVA YORK

Sortirà el 8 de desembre el vapor

GUARATUA

Portugal
 Cap a LISBOA, OPORTO, VIGO, OORUNA i GIRONA

Sortirà el 3 de desembre el vapor

BEGOÑA

(al port)

Mediterrani

Cap a PORT-VENDRES i MARSELLA
 Sortirà el 3 de desembre el vapor

GAULOIS

Cap a LA NOUVELLE
 Sortirà el 4 de desembre el vapor

PRESSEN

Cap a GENOVA
 Sortirà el 6 de desembre el vapor

ALA

Regne Unit
 Cap a LONDRES i LIVERPOOL

Sortirà el 8 de desembre el vapor

PIEMONTE

Cap a MELBOURNE i SIDNEY
 Sortirà la primera quinzena de desembre el vapor

X

Informarà el seu consignatari
 T. MALLOL BOSCH, Passeig de Colón, 17. Telèfons A. 2312 i A. 5069.

INGRESOS

La companyia carrilera de M. S. i A. ha ingressat durant la primera setmana de novembre últim 1.636.365'69 pessetes més que en igual període de l'any anterior.

EN BE DE L'ARRAT

Avui, dimarts, a les deu del matí, se celebrarà a l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre una reunió de propietaris forestals, amb l'objecte de tractar dels mitjans de diferent caràcter que s'han d'adoptar per aconseguir el respecte a l'arbrat i al seu foment.

NEGOIS

Al local de l'Agrupació d'Antics Alumnes del Col·legi de Sant Gaietà, Princesa, 35, principal, el dijous, a les deu de la vetlla, donarà una conferència don Bonaventura Solà sobre: «Conceptes per a la bona marxa dels negocis».

ADOBS

Informació de la casa J. Espinàs, S. en C., de Barcelona.

Dia 29 de desembre de 1919.

Preus sense envàs, mínim 10,000 quilos
 Superfosfat de calc mineral 18/20 % àcid fosfòric soluble, a 25 pessetes els 100 quilos.
 Id. id. id. 16/18 id. id. id. 20/25.
 Id. id. id. 13/17 id. id. id. 19.
 Id. id. id. 13/15 id. id. id. 16.
 Superfosfat d'os i a 2 % àzoe, a 18/20 àcid fosfòric, a 25 pessetes els 100 quilos.

Sulfat d'amoniac 20/21 % àzoe, a 92.
 Nitrat de sosa 15/12 àzoe, a 64.
 Potassa orgànica 11/12 % de potassa pura, a 18.
 Sulfat de ferro en gra, a 15.
 Sulfat de ferro en pols, a 16.
 Matèria orgànica d'origen natural, a 21/13 àzoe i 5/6 àcid fosfòric, a 60.
 Matèria orgànica animal 13/14 % àzoe, a 55.

Guano Sant Jordi, núm. 1 7/8 % àzoe i 9/11 àcid fosfòric 5/6, a 45 pessetes els 70 quilos.
 Guano Sant Jordi, núm. 2, 1/4 % àzoe i 5/7 % àcid fosfòric 2/3, a 25.
 Nitrogina Sant Jordi 11/12 % àzoe i 2/4 % àcid fosfòric, a 35.

Insecticides.—Sofre precipitat (gris), a 12 pessetes el sac de 40 quilos.
 Sofre molt, a 25 pessetes.
 Sulfat de coure 98/99 %, a 87 pessetes el sac de 100 quilos.

Caldó cúbic (a l'Adhesol) a 150.
 Arseniat de sosa Billaut, a 240.
 Borillat Billaut, a 350.
 Emulsió (contra els pugsos), a 85.
 Solutol (desinfectant), 50 % àcid cre-sòlic, a 200.

Dels afores

Sant Martí

de Provençals

En virtut de plantejament de «n versos i complexos conflictes socials, que tant de temps fa intranquillitzen la ciutat, les entitats de Sant Martí es reuniren i resolgueren ajornar la celebració de la Festa Major de la barriada, fins a les diades de Nadal i Sant Esteve. S'estan fent ja els preparatius per a la formació dels programes.

El de la colla «Foment i Avant» treballen amb entusiasme en l'organització de la gran cursa de bicicletes a 100 quilòmetres, per a la qual tenen promeses un nombre extraordinari de inscripcions.

Hi ha molt d'entusiasme entre els organitzadors per haver acordat l'ajuntament subvencionar amb tres-centes pessetes les despeses que ocasiona aquesta festa.

— Han acabat ja les festes de la Joventut i catalanitat que, durant diferents diumenges, han vingut portant a cap les Joventuts Nacionalistes de l'Ateneu Obrer Català, Nacionalista de l'Ateneu «Verdaguer» i «Els Nefs dels Almogàvers», del Casal Nacionalista Martinec.

Els organitzadors ens diuen que estan contentíssims del resultat obtingut ja que, després de l'èxit i de l'èxit, s'hi ha obtingut un modest superàvit.

L'única nota dolenta que entorbeix l'èxit dels organitzadors, és la mort d'un d'ells, de l'Escola, l'itinerari entusiasta de la Joventut de l'Ateneu Nacionalista «Verdaguer», que havia treballat fervorosament aquests dies, com s'havia desviat sempre per cooperar a l'acció triomfadora del nostre ideal. Descansi en pau.

— Al Foment Martinec hi ha actuat la companyia del primer actor Jaume Borràs, representant la comèdia d'En Rustinot «La bona gent», i la joguina d'En Ferrer i Codina «Messalina». El públic, que omplí totes les localitats del primer dels teatres de Sant Martí, sortí visiblement complagut de l'espectacle.

— A l'Ateneu de Sant Lluís Gonçaga, davant de nombrosíssima concurrència, posaren en escena, per primera vegada, l'obra «Els blaus», d'argument pel·lucles i sensacional, la qual va agradar força a l'auditori ingenu. — G. C.

Concerts

Associació de Música de camera

Aquesta entitat ens ha ofer l'ocasió de fruit la tasca altament artística del famós «London String Quartet», ja conegut del nostre escolt públic filarmònic en l'anterior temporada musical.

Encara que sigui repetir els elogis tribuats aleshores, no podríem seguir avant si no expresséssim la nostra admiració i agraïment a aquest conjunt equilibrat d'execució.

Molt bé Mr. James Levey, primer violí, el qual amb el seu depurat bon gust artístic, amb dicció neta, sense efectismes de cap mena, ens presenta acabada tota interpretació que sap treure del seu violí.

Mr. Thomas W. Petre, segon violí, completa la seva tasca amb sa companyia insuperable.

Mr. H. Waldo Warner, excel·lent viola, de dicció insuperable també i de to altament simpàtic, que avaluera amb sa cooperació al millor èxit del conjunt.

Mr. C. Warwick-Evans, violoncel, de notables facultats, que contribueix al millor èxit en tots els temes i conjunts, vigoritzant les situacions musicals que li estan encomanades.

Integren el programa en la primera part: el «Quartet en si major, op. 64, núm. 3», de Haydn, de factura delicada, mostrant-nos totes les seves notables bel·leses d'execució i dicció els quatre temps de que es compon; el delicat treball del «Vivace»; la senzillesa interessant de l'«Adagi»; l'el·lègància del «Minuet» i el complement acurat del final fan de la interpretació personal del famós Quartet una joia musical.

La segona part estava dedicada a donar a conèixer alguns fragments musicals d'autors anglesos.

En la curta nota repartida donà a conèixer els noms dels autors i principals obres. D'aquestes se'n donà a conèixer una dels «Cants populars op. 18», de Waldo Warner, el notable violoncel·lista. És una melodia ingenua i sentimental, iniciada per la viola sostinguda pel violoncel·la i glosada pels altres violins, i no cal dir-hi que tots ells hi posaren tota la seva ànima, el seu valer i la més gran bona voluntat, tant en aquesta composició, per ser d'un element del Quartet com en els dos fragments «op. 15 núms. 1 i 2 a) By the tara» (pel llac), de factura i melodia suau, sempre interessant i «b) Jack o lantern», de tema melòdic misteriós, altament suggestiu, sostenint el seu interès un finíssim treball que enlaira més la labor distingida d'una acurada interpretació.

A precs del públic es va visar.

La tercera part la completa el «Quartet 12 en mi bemol major op. 127» de Beethoven, dita d'una manera acada-

da, deixant a l'auditori un bell record de tan grans artistes en la memorable sessió del dia 29.—F.

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

ORFEO CATALA

Dels deu concerts que van donant-se al Palau era destinat el tercer a una audició per l'Orfeo Català, figurant-hi cabbals obres i primeres audicions.

La primera part pot dir-se integrada per la cançó popular. N'hi havia d'en Sancho Marraco, «Cançó del lladre» i «El fill de don Gallardo» (repetida). D'en Camellias Ribó, «La Silleta» i «La filla del marxant» (repetida). D'en Pérez, «La nina i el moliner». D'en Kurt Schindler, «La núvia malaurada». «Planys de la Verge» i «Kalinka» (repetida). I una de nova de Nikolsky, titulada «Petit anac», que el públic va fer repetir, per la novetat del ritme i color francament rus, ar es una dansa popular d'aquella terra.

L'organista Gibert prengué salent, diríem, en la segona part, per a mostrar-se compositor i executant. Amb son instrument predilect interpretà «Pastoral», de Bach; «Tercera rapsòdia sobre cànctics bretons», de Saint-Saens, i «Marxa-gavota de Josué», de Heendel, esmerçant-hi aquella distinció que li havem reconegut sempre, atemperada als coneixements que té en l'orgue modern. Després l'Orfeo li interpretà ses dues cançons, «Follia» i «Les nines i el carboner»: aquesta última, ben notable i ordenada a la moderna, degué repetir-se igual que la primera; «Follia», de bast melòdica, altament senyora, té el complement d'en Gibert, que l'enlaira i engrandeix sense gesticulacions tècniques; l'obertura o preparació, a boca tancada, és una magna idea musical per a l'entrada de tenor i desenvolupament progressiu de la cançó, filada superbament fins a la fi.

Les dues sardanes d'en Morera, «Les Fules seques» i «La Sardana de les monges», constituïren un succés per aquell eminent compositor i un èxit més per a l'Orfeo, que en se executió hi posà tots els sentits. En sorollosa ovació hagueren de repetir-se una i altra, prenent la batuta, per haver-ho demanat així el públic, el mateix Morera.

D'en Nicolau, a l'última part, es cantà «La Mare de Déu» i «Jesus als nois», obra d'un sentit místic, a una veu, alternant amb cor de nois de forma senzilla i ingenua, però que compleix bé el sentit de la divina paraula, que resulta emocionant. Merquesquen elogis també l'«Ave Maria», d'en Morera, i l'excel·lent execució, a que ja estem avesats, de les altres obres que hi havia en llista: el motet «No! deixo Jesus», de Bach; el «Psalm C. L., de Franck», i «Els Segadors», d'en Millet.

Aquest, com sempre, els artistes senyoreta Fornells i Vendrell, encartegats dels solos, amb el mestre Comellas que feu els acompanyaments d'orgue i corporació, tots foran en gran aplaudits i celebrats.—U.

De les terres catalanes

Andorra

SANTA COLOMA. — El Veguer del senyor Bisbe d'Urgell, aprofitant l'estada temporal del director del periòdic de Barcelona «Les Valls d'Andorra» a la població de Santa Coloma, i atribuïnt a l'esmentat periòdic la significació d'andorrà, la qual no té oficialment, li ha imposat unes multes ajustades al que preceptua el novell decret que deu regular les publicacions andorranes, de la qual cosa ha protestat l'interessat, per creure-ho improcedent. També li han entaulat procs per un article publicat al periòdic, del qual ha de respondre a la seva hora, sota fiança. Per tots aquests motius, doncs, queda entretant suspesa la publicació.

De societat

Ha estat demanada la mà de la xamosa senyoreta Na Josepa Roca i Medina, per al professor del Conservatori del Liceu En Bernardí Galvez i Bellido.

L'enllaç tindrà lloc el pròxim mes de maig.

Tornà de Madrid, on marxà amb motiu de la mort del seu germà, don Angel Dulce, marquès de Castell-d'Orte.

FIVE

D'espectacles

Aquesta nit tindrà lloc al teatre Romea l'estrena del sainet en un acte del festiu escriptor Josep Burgas «Un bateig a can Cuilleretes», sota l'encertada direcció del distingit primer actor Enric Giménez, i amb el següent repartiment: La Iala, senyora Morera; L'avia, senyora Arquè; Padrina, senyora Fornés; Llevadora, senyora Guàrd; Parroquiana, senyoreta Pujó; Tiet, senyoreta Garau; Cosineta, senyoreta Gelabert; Nema, senyoreta Costems; Iald, senyor Aymenrich; Avi, senyor Sirvent; Pare, senyor Pujol; Padri, senyor Giménez Sales; L'intrús, senyor Nolla; Promès, senyor Martí; Pretendent, senyor Torrens; Parroquia, senyor Gineset; Tiet, senyor Grillo; Cosinet, senyor Ferrándiz; Cambrer, senyor Pallach; Nen, N.

Espectacles

GRAN TEATRE DEL LICEU

Avui, última de «Ivan». — Demà, primera sortida de l'eminent baríton Armand Crabbé, amb l'òpera «Rigoletto», prenent-hi part els cèlebres artistes Borghi, Zeri, Josep Palet i Torres de Luna. Dirigirà l'orquestra el cèlebre mestre Guarnieri. — Dissabte: «Louise».

Principal Palace

Plaça del Teatre, 4. Telèfon 5125-A.

Demà, dimecres, debut de les belles artistes franceses

JANE & JANINE

Continuen els grans èxits

TACK

L'home que camina amb el cap

Arthur Ward - Minsguet et Maxly

Divendres vinent: Altre gran debut nou a Barcelona:

BOWLAND

Cèlebre artista australià

Teatre Català ROMEA

Empreses Fabregas. Direcció E. Giménez

Avui, dimarts, tarda, a les cinc, per última vegada a preus econòmics: la magnífica comèdia en 4 actes de Sir H. A. Jones, traducció de Maristany i Vilaregut

ELS HIPÓCRITES

Butaques a 1 pesseta i a 0'50. Nit, a dos quarts de deu: l'obra en 2 actes del vigorós dramaturg Joan Puig i Ferrer

LES ALES DEL FANG

La bonica comèdia en un acte de Dantes, traducció del distingit literat Ribera Rovira

EL PRIMER PETÓ

i estrena del sainet en un acte del festiu escriptor Josep Burgas

UN BATEIG A CAN CUILLERETES

Demà, tarda, a les 5, a preus econòmics: la comèdia en 2 actes de l'«Iglesias» «La senyora Marieta» i «El primer petó». Nit: Joventut Jordiana. La comèdia en 3 actes d'En Josep Pous i Pagès «Papelones» i el sainet en un acte d'En Burgas «Un bateig a Can Cuilleretes». — Divendres: Estrena de la comèdia en 3 actes del distingit literat Alexandre P. Maristany «La vídua alegre». — Es despatxa a comptaduria.

Teatre de Novetats

Gran companyia d'opereta i sarsuela espanyola

PEP BERGÈS

Avui, dimarts, tarda, a les cinc, Vermut Popular.

EL BARBERILLO

DE LAVAPIÉS

Nit, a tres quarts de deu

LA MASCOTA

Divendres pròxim, estrena a Espanya: «La Rosa de New-York».

Pròximament important estrena

EL AS

L'èxit de l'any a Madrid

TEATRE TIVOLI

Companyia d'Opera, Opereta i Sarsuela de primer ordre

Direcció, Joaquim Montaro. Mestre director i concertador, Tomas Barre. Personal artístic: Lluís Vela, Mercè Melo, Claret Panach, Tana Lluor, Mercè Cases, Concepció Baulis, Annès Garcia, Empar Sans, Empar Martí, Matilde Xatari, Consoi

